
**СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА КУЛТУРЕ
У ГРАДУ ПАНЧЕВУ**
2016 - 2020. године

Документ је усвојила Скупштина Града Панчева, 31. марта 2016. године

САДРЖАЈ

1. Увод		стр. 3
1. 1. Ток и динамика израде документа		стр. 3
1. 2. Правни и стратешки оквир		стр. 4
2. Тељеи и начела Стратегије		стр. 5
2. 1. Визија		стр. 5
2. 2. Принципи и вредности		стр. 5
2. 3. Стратешке области и приоритети		стр. 5
3. Анализа стања		стр. 6
3. 1. Преглед документације		стр. 6
3. 2. Истраживање културних потреба и навика грађана/ки Панчева		стр. 13
3. 3. Вредновање и процена претходне Стратегије културног развоја Града		стр. 16
3. 4. Анализа садашњег стања: SWOT анализа и анализа по стратешким областима		стр. 17
4. Механизми одрживости спровођења Стратегије		стр. 22
4. 1. Тела и органи задужени за реализацију документа на нивоу локалне самоуправе		стр. 22
4. 2. Институционалне структуре учешћа стручњака/киња и грађана/ки у доношењу одлука		стр. 23
4. 3. Финансирање Стратегије развоја културе		стр. 24
4. 4. Мониторинг и евалуација		стр. 24
4. 5. Носиоци и учесници/е у реализацији, праћењу и вредновању културног развоја		стр. 25
5. Акциони план развоја културе Града Панчева 2016-2020.		стр. 26
5. 1. Акциони план: Наслеђе 2016 -2020		стр. 27
5. 2. Акциони план: Публика 2016 -2020		стр. 29
5. 3. Акциони план: Установе културе 2016 -2020		стр. 31
5. 4. Акциони план: Савремено стваралаштво 2016 -2020		стр. 33
6. Учесници/це у процесу израде документа		стр. 35

1. Увод

Стратегија развоја културе доноси се у циљу обезбеђивања доношења кључних и стратешких одлука и механизма за њихову реализацију како би се обезбедио системски развој у култури, који у процесе укључује све субјекте културе заједнице.

Овај документ донет је кроз отворени, јавни и укључујући процес у коме су сви актери и актерке у култури позивани да дају своја мишљења и сугестије. Процес доношења стратегије, изнедрио је одрживи документ, који је креиран на основу квалитетне анализе стања и ресурса заједнице, потреба грађана/ки и публике и укључивање установа, верских и националних организација и организација цивилног друштва, институција, стручњака/иња и уметника/ца. Захваљујући оваквом процесу омогућен је стратешки и стручни приступ развоју културе, спречавајући доношење најзначајнијих одлука у култури на нерационалан, нестручан или дневно-политички начин. Најзначајнији резултати, израде овог документа у бројкама, представљају:

- 1062 испитаника/ца у процесу истраживања културних потреба и културних навика грађана Панчева
- 80 учесника/ца састанака у процесу израде документа из преко 50 организација и установа културе
- 25 састанака Тима за израду документа
- 16 састанака у оквиру стратешких области (8 састанака фокус и 8 састанака радних група)
- 10 месеци рада на документу

1. 1. Ток и динамика израде документа

Процес израде стратешког документа културног развоја Града Панчева за период од 2016. до 2020. године био је отворен, демократичан и укључио је установе културе са територије града и насељених места, организације цивилног друштва и верске организације, КУД-ове, уметнике/це, заинтересоване грађане/ке, културне раднике/це и публику. Процесом је координирао Тим за израду стратегије развоја културе у граду Панчеву, уз сталну сарадњу и подршку Секретаријата за јавне службе и социјална питања Градске управе Града Панчева. Процес је спроведен до краја уз континуирану сарадњу и дијалог, поштовање принципа транспарентности и партиципативности. Кораци у изради овог стратешког документа били су:

	Кораци у изради Програма	Остварени Резултати	Одговорности и динамика
1.	Именовање Тима и покретање процеса израде документа	Сачињен је стручан и оперативан тим, који је обезбедио отворен процес доношења стратешког документа.	Градско веће, градоначелник мај/ новембар 2015.
2.	Усвајање процеса израде, стратешког и правног оквира, процеса анализе стања, истраживања и заинтересованих страна	Обезбеђен је укључујући и демократски процес доношења документа, посебно предлога Визије и утврђивања стања у култури, који ће додатно обезбедити јавност и стручност у изради документа.	Тим за израду документа мај 2015.
3.	Преиспитивање предлога Визије и стратешких области деловања. Анализа стања и процес истраживања	Спроведен је процес истраживања и анкетирања, кроз 8 састанака фокус група у области наслеђа, установа, публике и стваралаштва. Обезбеђена је заснованост процеса на истраживању потреба, ставова, перцепције заинтересованих страна.	Тим за израду документа јун 2015.
4.	Анализа и преглед документације и прикупљање података за квалитетнију анализу стања	Запослени/е у области културе Градске управе прегледали су документацију, вредновали и анализирали спроведене мере у предходном периоду. У анализу стања уврштени су подаци истраживања Завода за културни развитак Републике Србије	Градска управа, Тим за израду документа мај – новембар 2015.
5.	Усвајање стратешких области, Визије и приоритета	Тим за израду Стратегије је на основу стратешког и правног оквира и резултата испитивања јавности и стручњака/иња кроз фокус групе, усвојио стратешке области и приоритете, као и Визију и донео одлуку о укључивању још стручњака /иња ради даљег развоја документа.	Тим за израду документа децембар 2015.
6.	Организација састанака радних група у 4 области стратегије у циљу утврђивања циљева и мера.	Организовано је 8 састанака радних група, које су изнедриле предлоге о стању и приоритетима, циљевима, мерама и одговорнима у свакој области. Састанци су допринели дубљој анализи сваке стратешке области, утврђивању реалних и мудрих циљева и мера. Обезбеђена је демократичност и јавност процеса.	Радне групе по стратешким областима Тим за израду документа Јануар 2016.

7.	Јавна расправа о документу	Обезбеђено је укључивање и оцена јавности нацрта документа и додатно вредновање Програма. Актери/ке у култури добили су још једну прилику за коментарисање документа и давање сугестија и примедби.	Градска управа, Тим за израду документа Фебруар 2016
8.	Усвајање нацрта документа са изменама и допунама након јавне расправе	На састанку Тима, у документ су уврштене сугестије, измене и допуне пристигле након јавне расправе и још једном је пречишћен текст и вреднован документ.	Тим за израду документа Фебруар 2016.
9.	Усвајање Стратегије развоја културе у граду панчеву 2016-2020.	Документ су усвојили Градско веће и Скупштина Града Панчева	Градско веће, Скупштина Града Март 2016.

1. 2. Правни и стратешки оквир

Приликом израде овог стратешког документа водило се рачуна о поштовању свих међународних, националних и градских докумената који омогућавају спровођење Стратегије и унапређују културни развој Града.

Међународни документи:

- Универзална декларација о људским правима (Париз, 1948.)
- Европска конвенција о култури (Париз, 1954.) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 4/87)
- Конвенција о заштити европског архитектонског блага (Гранада, 1985) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 4/91)
- Европска конвенција о заштити археолошке баштине (Лондон, 1969) (Службени лист СФРЈ – Међународни уговори 9/90)
- Оквирна конвенција Савета Европе о вредности културног наслеђа за друштво (Фаро, 2005.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 1/2010)
- Конвенција о очувању нематеријалног културног наслеђа (Париз, 2003.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 1/2010)
- Конвенција о заштити и унапређењу разноликости културних израза (Париз, 2005.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 42/09)
- Европска конвенција о заштити аудиовизуелног наслеђа (Стразбур, 2001.) (Службени гласник РС – Међународни уговори 17/2014)

Национални документи:

- Закон о култури (Службени гласник РС –72/2009)
- Закон о културним добрима (Службени гласник РС –71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон, 99/11-др. закон)
- Закон о библиотечко – информационој делатности (Службени гласник РС –52/2011)
- Закон о старој, реткој библиотечној грађи (Службени гласник РС –52/2011)
- Закон о самосталном обављању уметничке или друге делатности у области културе (Службени гласник РС –39/93 и 42/98)
- Закон о кинематографији (Службени гласник РС –99/2011 и 02/2012)
- Закон о заштити права и слобода националних мањина (Службени гласник РС –72/2009 и 97/2913 – одлука УС)
- Закон о основама система образовања и васпитања (Службени гласник РС –72/2009, 52/2011, 55/2013, 35/2015 и 68/2015)
- Закон о забрани дискриминације (Службени гласник РС –22/2009)
- Стратегија развоја образовања у Србији до 2020. године (Службени гласник РС –17/2012)
- Стратегија развоја туризма Републике Србије (Службени гласник РС –91/2006)

Регионални и градски документи:

- Стратегија развоја Града Панчева 2014–2020;
- Стратегија бриге о младима Града Панчева 2014–2017: „Сигурна полазна тачка за одрастање“;
- Стратегија културног развоја Града Панчева 2010–2015;
- Програм развоја спорта Града Панчева 2015 – 2018;
- Акциони план Града Панчева за унапређење положаја жена и родне равноправности 2016–2018;
- Акциони план за развој јавног информисања 2015-2017;
- Резултат социолошког истраживања у култури и Акциони план Града Панчева за 2014. и 2015. годину

Литература:

- Graf, M. (2016) Cultural Routes as Innovative Tourism Products and Possibilities of their Development in Serbia and Europe, Singipedia, Univerzitet Singidunum, Beograd

2. Темељи и начела Стратегије

2.1. Визија

Визија развоја културе Града Панчева креирана је уз учешће културних радника/ца и стручњака/иња, уметника/ца и панчевачке публике, као и Тима за израду документа. Ова Визија хармонизирана је и са перцепцијама грађана и грађанки Панчева, који су Панчево као културни центар видели већ на другом месту, приликом истраживања за израду Стратегије развоја Града Панчева 2020. године. Визија Програма културног развоја Панчева у 2020. години гласи:

Панчево негује материјалну и нематеријалну културну баштину, интеркултурални дијалог, то је град у коме се прожимају најразличитији стваралачки идентитети, у коме се подстиче креативни и уметнички потенцијал појединаца/ки и група, град који слави, воли и разуме уметност, поштује културу мира и позива на међусобну толеранцију свих актера у култури.

2.2. Принципи и вредности

ПРИНЦИПИ	ВРЕДНОСТИ
<ul style="list-style-type: none"> • демократичност, децентрализација и деполитизација у креирању и доношењу одлука; • примена принципа позитивне дискриминације, интегрисање принципа родне равноправности, етничка, међугенерациска и културна толеранција и сарадња на местима где се доносе све одлуке од значаја за креирање културне политике; • равноправност и једнаке могућности за све; • сарадња међу установама културе, организацијама, удружењима и појединцима у креирању и реализацији: програма, пројеката, манифестација, продукција; • учешће различитих актера из различитих социјалних категорија, осетљивих група, како стваралаца/тељки, тако и публике у културном животу града; • друштвено одговорно споразумевање и пословање међу различитим актерима/кама у јавном, приватном и цивилном сектору; 	<ul style="list-style-type: none"> • поштовање истинских традиционалних вредности, кроз очување и реактивирање културног и индустријског наслеђа; • остваривање вредности грађанског друштва кроз поштовање и разумевање културне разноликости; • стварање нових културних вредности и подстицање грађанског и уметничког активизма; • успостављање интеркултуралног дијалога међу различитим припадницима/ама културе мањина и свих других субјеката у култури; • промовисање културе мира и ненасилја и развијање осећаја припадности локалној заједници; • поштовање цивилизацијских и европских вредности и развијање свести о припадности заједници, али и ширем културном простору.

2.3. Стратешке области и приоритети

ОБЛАСТИ	ПРИОРИТЕТИ
⇒ Наслеђе	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Очување културног наслеђа ⇒ Очување културне разноликости и мултикултуралности ⇒ Развој културног туризма ⇒ Промоција и едукација ⇒ Култура сећања
⇒ Публика	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Стварање публике ⇒ Неговање публике ⇒ Културни туризам ⇒ Инклузија у култури
⇒ Установе културе	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Обезбеђивање простора и опреме за културу ⇒ Унапређивање људских ресурса ⇒ Подизање квалитета програма и стандарда ⇒ Умрежавање и унапређивање мултисекторске сарадње
⇒ Савремено стваралаштво	<ul style="list-style-type: none"> ⇒ Савремени програми, подстицање креативне економије и уметничког тржишта ⇒ Едукативни програми ⇒ Обезбеђивање и опремање простора

3.Анализа стања

3. 1. Преглед документације

Преглед документације (извештаја, анализа, статистика из: Градске Управе, Секретаријата за јавне службе и социјална питања и установа културе Града и насељених места) у сврху анализе стања у култури обухвата период 2010. године до 2015. године и односи се углавном на квантитативне податке о улагањима у културу и програмима и биће приказани по годинама:

2010. година

За област културе из буџета града Панчева издвојена су средства у укупном износу од 188.205.830,31 динара, од чега за плате запослених 34.649.822,46 динара, материјалне трошкове 16.335.445,19 динара, специјализоване услуге и програме 30.032.065,46 динара пројектне активности путем конкурса 2.500.000 динара. У односу на укупан буџет града то је 6,27%.

У буџету града Панчева за 2010. годину на име капиталног одржавања зграда нису планирана посебна средства, осим за пројекат климатизације Градске библиотеке (300.736 динара). На име опреме издвојена су средства у износу од 1.374.999 динара, чиме је настављен тренд недовољног улагања у објекте и савремено опремање установа културе.

Путем институције конкурса који је спроведен у области културе и уметности, од укупно 102 поднета предлога пројекта одобрено је 50 (укупан буџет за финансирање - 2.500.000 динара). Механизам конкурса који локална самоуправа спроводи већ седам година усмерен је на подршку пројектима, чији су носиоци удружења грађана, неформалне групе, појединци/ке, установе образовања и приватан сектор. Већина носилаца пројектних активности су млади – аутори/ке који први пут конкуришу на конкурс. У оквиру евалуације спроведених пројеката констатује се квалитетан напредак у продукцијском смислу, нарочито у области филмског стваралаштва.

2011. година

За област културе из буџета града Панчева издвојена су средства у укупном износу од 214.400.723,85 динара, од чега за плате запослених 119.726.989,13 динара, материјалне трошкове 38.237.436,85 динара, специјализоване услуге и програме 17.057.082,54 динара, градске манифестације 4.199.854 динара, пројектне/програмске активности (путем конкурса) 6.980.000 динара, пројектне/програмске активности домова културе (путем конкурса) 1.500.000 динара, капитално одржавање зграда и опрема 15.224.137 динара, културни аматеризам 1.920.997 динара и накнаде из буџета за културу 2.583.849 динара. У односу на укупан буџет града то је 5,89%

Средства из донације НИС-а за област културе у износу од 7.100.000 динара и односила се на подршку : „Реге фестивала“ (Дом Омладине), Џез фестивала, (Културни центар), Екс театар феста (Дом Омладине и Културни центар), Ликовне колоније „Делиблатски песак“ (КПЗ) и пројекта „Библиотека за све“ (Градска библиотека Панчево).

Вредна су помена и добијена средства по конкурсима из буџета АПВ у износу од 6.767.841 динара, чији је пренос вршен преко буџета Града и то: Бијенале српског цртежа (Историјски архив), Џез фестивал (Културни центар), Екс Ју рок фест (МЗ Старчево), Жисел (Дом културе Омољица), Плеј Поповић (Културни центар), Туристичко археолошки парк (МЗ Старчево), Реконструкција фасаде Велике Доње цркве у Долову (Завод за заштиту споменика културе).

Путем институције конкурса који је спроведен у области културе у укупном износу од 9.457.559,80 динара, од укупно 229 поднетих предлога пројеката одобрено је 115, од тога 14 пројеката су реализовале градске установе културе, 40 домова културе у насељеним местима, 31 појединци/ке, 24 удружења и неформалне групе и 6 остали субјекти у култури.

Први пут је и расписан Јавни позив за откуп уметничких дела из области ликовног и примењеног стваралаштва. Комисија за представљање програма, пројеката и откуп уметничких дела је предлагала избор радова млађих аутора/ки за откуп. Пријавило се 20 уметника/ца из Панчева са 40 радова, а откупљено је 10 радова у износу од 670.239 динара.

На нивоу Града усвојен је и Правилник о начину, критеријумима и мерилима за избор пројеката/програма у култури који се су/финансирају из буџета града .

Реализован пројекат: „Градска управа Панчева-место дијалога“ у оквиру којег је адаптирани простор Хол Градске управе, као додатна вредност рада Градске управе, отворио бројне могућности различитих субјекта, грађана/ки, цивилног сектора за презентацију својих активности, путем јавног позива. Најзначајније поставке и презентације које су обухватиле 28 различитих активности, са преко 500 учесника/ца и око 3000 посетилаца/тељки биле су:

- «Ноћ отворених атељеа»,
- «Женско лице уметности» посвећено Олги Смедеревац,
- «21.04.1941-21.04.2011»поводом 70 година обележавања од страдања грађана од немачке окупације,
- «Ноћ музеја-Кроз шуму сећања» у сарадњи са Радио клубом Михајло Пупин - «Историја шшшшума-радио комуникације кроз време»,
- Изложба фотографија Мелине Меркури у оквиру Мајских дана књиге у организацији Градске библиотеке,
- ЈП »Дирекција за изградњу и уређење града Панчева»-Књига утисака-изложба фотографија старих грађевина,
- «Први ноћни лет» ауторке Драгане Ружић и Завода за заштиту споменика културе,
- Иван Величковић, самостална изложба,
- Атеље младих и ОШ»Мирослав Антић» «Сећање на Мику Антића»,
- Савез глувих и наглувих «Учимо кроз игру»,
- УЛУПУС/СУЛУЈ изложба «Дизајнирање рециклаже»,
- презентација пристиглих радова за конкурс за израду визуелног идентитета КЗМ,
- Екогрин тим је исложио експонате рециклаже,
- ЈП»Дирекција за изградњу и уређење града Панчева» је презентовала пристигла идејно решења за Старо језго града,
- концерт тамбураша у оквиру Сунчане јесени,
- Грађанска акција је у сарадњи са Независним друштвом новинара Војводине организовала трибину Центрипетално-центрифугално-о децентрализацији Србије,
- изложба «Фотографијом кроз наш град» удружења «На пола пута»,
- изложба цртежа и фотографија ученика основних школа и предшколске установе «Дечја радост»,
- изложба удружења «Милутин Миланковић»,
- обележавање 25 година рада дечијег хора «Звончићи»,
- изложба «Распевано пролеће» у организацији Музичког центра,
- презентација рада удружења «Панонке» у сарадњи са Етно мрежом,
- изложба сценских лутака корисника установе социјалне заштите дома «Срце у Јабуци», и
- 6 радионица за децу у оквиру Новогодишњег базара,

Реализација пројекта «Културни мост између планине и равнице-креирање локалних културних политика», у партнерском односу са градом Ужице је пројекат у оквиру «Exchange Program 3», је имала различите активности, пре свега семинаре и радионице за запослене у култури и чланове/це Тима за имплементацију стратегије културног развоја града Панчева.

2012. година

За област културе града Панчева извршење буџета износи 245.828.897,26 динара (што је 5,55% извршења у односу на буџет града), од чега: за зараде запослених 126.840.576,04 динара, за материјалне трошкове 42.331.719.002,37 динара, за специјализоване услуге и програме 20.876675,59 динара, за конкурс у области културе 6.000.000,00 динара, за капитално одржавање зграда 27.948.361,26 динара, за опрему 7.452.841,12 динара.

Средства из донације НИС-а за област културе у износу од 7.130.000 динара су знатно допринела побољшању културне понуде и продукције у граду и била су усмерена путем конкурса за подршку 17 различитих пројектних идеја, као и унапређење појединих градских манифестација.

Путем институције конкурса у области културе, од укупно 228 предлога пројеката/програма Комисија је предложила 79 од којих су 41 пројекат реализовале установе културе (18 градске установе културе и 23 домови културе у насељеним местима) 7 појединци/ ке, 21 удружења грађана, 1 неформална група и 3 остали субјекти у култури.

По други пут је расписан јавни позив за откуп уметничких дела из области ликовног и примењеног стваралаштва. Комисија за представљање програма, пројеката и откуп уметничких дела је прегледала избор радова из целе Србије. Пријавило се 224 уметника/ца са по 2 рада, а откупљено је 16 радова. Из буџета града Панчева за ове намене издвојена су средства у износу од 794.112 динара.

У оквиру јавног позива, а у складу са Одлуком о уплати доприноса за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање лицима која су стекла статус лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, број II-04-06-45/2012 од 28.12.2012. године одобрено је од стране Секретаријата за јавне службе и социјална питања путем решења поменуто право за 19 уметника/ца.

Адаптирани простор Хол Градске управе, као додатна вредност рада Градске управе је отворио бројне могућности различитим субјектима, грађанима/кама, цивилном сектору за презентацију својих активности, путем јавног позива. Најзначајније поставке, активности и презентације биле су:

- Презентација интернет странице www.zdravorancevo.rs /удружења ПА О2,
- Грађанска акција и Независно друштво новинара Војводине – Трибина о децентрализацији Војводине,
- Градска библиотека – изложба фотографија о Турској у оквиру манифестације «Мајски дани књиге»,
- Ротаракт клуб Панчево- Светски дан заштите животне средине -изложба ученичких радова ,
- у сарадњи са Секретаријатом за привреду и економски развој, обележавање манифестације “Дан Дунава”,
- Удружење жена «Доловке» - изложба ручних радова по пројекту Стари занати,
- Удружење “За породицу” - изложба дечјих цртежа у оквиру пројекта Подршка деци жртвама насиља у породици,
- Куд «Станко Пауновић» НИС Рафинерија нафте Панчево - “Панчево град игре”- изложба дечјих народних ношњи,
- Марија Милосављевић и Омладински ресурсни центар “У сусрет Европи”- изложба фотографија, пројекција филма, презентација, трибина,
- Градска библиотека Панчево “Поглед на Израел”- изложба фотографија,
- Унија студената Панчева – Сајам високог школског образовања,
- Међуопштинска организација слепих - обележавање Светског дана особа са инвалидитетом – изложба ручних радова,
- Гимназија «Урош Предић»-изложба радова ученика поводом дана школе,
- Ин Медиа Рес- Презентација рада отворених језичких радионица
- Реализација радионица за децу и особа ометених у развоју током трајања Новогодишег базара (3 дана),
- Међуопштинска организација савеза слепих - радионице намењене слепој и слабовидој деци за савладавање ходања по степеницама током новембра месеца),
- Извођење вежби и проба за реализацију мјузикла “Лотрек”, одобреног преко конкурса подршке пројектима за младе (јун-децембар).

У простору Галерије Милорада Бате Михаиловића , у улици Жарка Зрењанина број 1 и то:

- Изложба откупљених радова са Јавног позива за откуп уметничких дела из 2011. године и 2012. године који је расписао град Панчево, изложено је било 26 слика
- Изложба фотографија (НЕ)ЗАБОРАВЉЕНО ПАНЧЕВО- Фото клуб Дома омладине у Панчеву
- Изложба илустрација са Међународног бијенала илустрације књига за децу и омладине БИБИЈАНА из Братиславе, Словачка,
- Ретроактивна изложба ликовне групе “ПАНЧЕВО 5” - у оквиру програма Ноћ Музеја
- Изложба сувенира града Панчева- ТОП- изложба је реализована у оквиру обележавања Дана града Панчева
- Изложба “Сећање на први међународни ноћни лет у свету над Панчевом»,
- радионица макетарства за децу и радионица анимације и анимираног филма обе активности су реализоване у оквиру пројекта Први међународни ноћни лет у свету Париз-Панчево-Букурешт подржан од стране Министарства културе и информисања и града Панчева
- У оквиру 15. Бијенала уметности “Де/ре/конструкција простор, време, сећање” у Легату је представљена изложба под називом “Медијска археологија”, видео рад “Изгубљена игла” и предавање Николе Шуице, као и рад Мирослава Првуља под називом “Сећање на Југославију”

2013. година

За област културе града Панчева извршење буџета износило је 232.476.170,17 динара (што је 5,50% извршења у односу на буџет града), од чега: за зараде запослених 113.907.364,79 динара, за материјалне трошкове 49.807.642,42 динара, за програме 18.785.486,71 динара + 4.154.300 динара од АПВ, набавка опреме која је видљива као набавка књига износила је заједно са средствима АПВ-7.288.834 динара.

Подршка у виду донације НИС-а у области културе је у овој години била знатно мања и износила је 3.303.000 динара и то за: Цез фестивал, (Културни центар Панчева), КУД „Станко Пауновић“ за редовне активности затим, обрада дела збирке Ликовне колоније Делиблатски песак (КПЗ), Клуб студената уније за фестивал Green Days.

Путем институције конкурса у области културе, од укупно 285 предлога пројеката/програма Комисија је предложила према датим областима 134 и то: 41 пројекат реализовале су установе културе(15 пројеката су реализовале градске установе културе, а 26 домова културе у насељеним местима) 16 појединци/ке, 55 удружења грађана, 13 остали субјекти у култури и 9 установа образовања у износу од 8.226.726,00 динара.

Одсек за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор је учествовао у примени процедура на основу Одлуке о подизању и одржавању споменика и скулптуралних дела на територији града Панчева, као и у пружању стручне помоћи скупштинском телу Комисији за подизање споменика и одређивање назива улица и тргова приликом креирања предлога одлуке о постављању спомен плоче Ђорђу Вајферту у Панчеву, на основу иницијативе удружења Ротари клуб-а, као и предлога одлуке о постављању спомен плоче Вуку Стефановићу Караџићу у Омољици, на основу иницијативе часописа „Живот села“ из Омољице.

Образован Савет за културу и јавно информисање у циљу пружања подршке у унапређењу културе и јавног информисања у граду Панчеву. Савет чини 15 чланова/ци стручних за области културе и информисања.

„Rock-n-River - Creating a Youth Friendly Ambience Along the Tamis River“ (Креирање пријатељске атмосфере за младе дуж обале реке Тамиш) је пројекат финансиран од стране Европске Уније („Romania – Republic of Serbia IPA Cross-Border Cooperation Programme“) и омогућава реализацију програмске мере прекограничне сарадње, којом се обезбеђује стицање знања и размена искустава младих у Панчеву и Карансебешу, кроз заједничке активности у области културе, бриге о младима, спорта и рекреације. Кроз овај пројекат, град Панчево је обезбедио најсавременију музичку опрему за концерте (у вредности од 46.000 евра), која је поверена на коришћење Дому омладине Панчево и мултифункционалној дворани "Аполо".

Завод за заштиту споменика културе обновио споменик црвеноармејцима и поставио видео надзор.

У новембру месецу Град даје Дому омладине на управљање дворану „Аполо“ чији су трошкови реновирања износили око 21.000.000 динара.

Адаптирани простор Хол Градске управе, као додатна вредност рада Градске управе је и даље простор великих могућности различитих субјеката, грађана/ки, организација цивилног друштва за презентацију својих активности, путем јавног позива. Најзначајније поставке, активности и презентације биле су:

- Град Панчево је на основу одобреног пројекта од стране Министарства културе реализовао презентацију идејних решења за спомен обележје за Први ноћни лет у свету
- Удружење жена „Дуга“ је имао осмомартовску изложбу,
- Завод за заштиту споменика културе је имао поставку аутора Николе Влајић, етнолога «А где су живели»,
- КУД «Станко Пауновић»-НИС рафинерија нафте Панчево поставка поводом 5. Међународног фестивала дечијег фолклора,
- манифестације Ноћ музеја,
- изложба стрип аутора Дејвида Ласкија из Сијетла преко удружења Електрика, аутор поставке Александар Зограф,
- Ноћ отворених атељеа манифестација у организацији удружења «Светионик»,
- Сигурна кућа Панчево је представила радове жена поводом ускршњих празника,
- удружење «Еуклид» је организовао математичке радионице,
- Музички центар је промовисао свој ЦД, солисткиње Елизабета Јагица,
- Удружење за породицу –радионице-обука деце за безбедно коришћење интернета,
- РКУД»Јединство» радионица «Панчево кућа заната Јужног Баната»,
- «In medias res» «Дани цинцарске културе»,
- Удружење жена «Доловке»-изложба плетених и везених рукотворина.
- Студијска изложба Културно просветне заједнице поводом 45 година рада Ликовне колоније Делиблатски песак

Одсек за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор је организовао презентацију књиге бившег главног и одговорног уредника недељника «Панчевац» Ненада Живковића у простору будућег легата Милорада Бате Михаиловића, у улици Жарка Зрењанина број 1.

2014. година

За област културе града Панчева извршење буџета износило је 246.266.987,80 динара (што је 6,34% извршења у односу на буџет града), од чега: за зараде запослених и друга давања 134.249.158,46 динара, за материјалне трошкове 46.813.729,14 динара, за програме 24.446.009,16 динара, средства за конкурс расподељена у износу од 11.500.000,00 динара. Видљив је повећан прилив суфинансирања од стране АПВ и Министарства културе и информисања. Подршка установама по овом основу и других донација (међународних и НИС) је у овој години била 17.275.222,00, с тим, да поједине установе нису успеле да искористе износ од 3.632.257,60, те су средства враћена у буџет града или других нивоа власти.

Путем институције конкурса у области културе, од укупно 262 предлога пројеката/програма Комисија је предложила према датим областима 119 и то за пројекте које су реализовале установе културе, појединци/ке, организације цивилног друштва, и остали субјекти у култури.

У оквиру јавног позива, а у складу са Одлуком о уплати доприноса за пензијско, инвалидско и здравствено осигурање лицима која су стекла статус лица која самостално обављају уметничку или другу делатност у области културе, број II-04-06-45/2012 од 28.12.2012. године, одобрено је од стране нашег Секретаријата за јавне службе и социјална питања путем решења поменуто право за 14 уметника и уметница.

Одсек је помогао у креирању Одлуке о давању у закуп атељеа којим се утврђује поступак поверавања на управљање атељеа као непокретности града као и поступак у давању у закуп услова и критеријума давања у закуп, али и права и обавезе уметника/ца приликом коришћења. Одсек је чинио напоре да се коначно, после више година, концепира и реализује идеја о оснивању галерије као културног простора (објект на првом спрату - Жарка Зрењанина 1), у којем ће се поставити део уметничког фондуса и личних предмета нашег суграђанина и академика Милорада Бате Михаиловића.

У оквиру пројекта Креирање пријатељске атмосфере за младе дуж обале реке Тамиш (пројекат финансиран од стране Европске Уније („Romania – Republic of Serbia IPA Cross-Border Cooperation Programme“) један од бенефита пројекта је набавка и постављање бине на води - платформе на кеју у граду Панчеву (у вредности од 130.000 евра), чиме су створени услови за развијање летњих програма на отвореном. Град Панчево је обезбедио у оквиру истог пројекта у 2013. години најсавременију музичку опрему за концерте (у вредности од 46.000 евра), која је поверена на коришћење Дому омладине Панчево и мултифункционалној дворани "Аполо". У оквиру завршног догађаја пројекта, који је одржан 21. јуна 2014 поред спротских и рекреативних активности, одржано је неколико културних програма-концерт локалних бендова из Панчева и Карансебеша, изложба фотографија „Тамиш у фокус“, обилазак културног и индустријског наслеђа дуж обале реке Тамиш.

Пројекат “Културна политика као алатка за заједништво и регионални развој” реализован је у оквиру ИПА програма прекограничне сарадње Румунија-Србија. Град Панчево је био партнер на пројекту заједно са градовима Зрењанином и Темишварем, невладином организацијом “Грађански парламент” из Вршца, док је носилац пројекта Интеркултурални институт из Темишвара. Циљ пројекта се односио на унапређење сарадње у области културе румунског и српског дела Баната, узимајући у обзир традицију и богато културно наслеђе овог региона, али с нагласком на савремено стваралаштво из области визуелне културе и уметности банатског региона.

У оквиру пројекта реализовано је :

- истраживање културне понуде и потреба грађана/ки Панчева,
- евалуација актуелне Стратегије културног развоја града Панчева 2010-2015, као и креирање локалног акционог плана за 2014. и 2015. годину,
- израда брошуре која обухвата резултате два наведена истраживања,
- изложба “Уметнички павиљон Баната” на којој су представљени радови најактуелнијих савремених стваралаца из румунског и српског дела Баната са пратећим тројезичним каталогом.
- троје младих лидера из Панчева учествовало је на међународном семинару у Румунији, на тему активног учешћа младих у цивилном сектору
- петоро културних радника/ца установа културе из Панчева похађало је стручно усавршавање у Темишвару из области културног менаџмента
- Одржан је округли сто на тему “Урбана реактивација културног и индустријског наслеђа-улога јавног, приватног и цивилног сектора” која је одржана у Панчеву у јулу 2014. године.

У области стратешког планирања у култури град Панчево се често наводи као пример добре праксе, будући да је прва локална самоуправа у Србији која је усвојила стратешки документ културног развоја града за период 2010-2015. Учешћем у овом пројекту у Панчеву је извршена евалуација постојећег стратешког документа, усвојен је акциони план за 2014. и 2015.

годину, али је и активно учествовао у изради локалних стратегија развоја културе у Зрењанину и Темишвару. Пилот акција, као прва активност у оквиру планираног протокола о сарадњи спроведена је у Панчеву изложбом "Уметнички павиљон Баната" која је за циљ имала представљање савремене уметничке сцене Баната кроз избор радова 16 актуелних младих уметника/ ца из градова партнера на пројекту (Темишвара, Вршца, Зрењанина и Панчева).

Завод за заштиту споменика културе реконструисао и вратио на место споменик „Сејач – паор“ и поставио видео надзор на споменику „Стратиште“.

На нивоу Војводине, прослављан је велики јубилеј - «250 година од оснивања Банатске војне границе». Панчево, као важан стратешки центар и средиште 12. Банатске регименте у поменутом историјском контексту био је и упориште великог броја догађаја који су обележили поменути јубилеј. Пројекат је суфинансирао Покрајински секретаријат за културу и информисање у износу од 700.000,00 динара. Координацију пројектно планираних активности вршила је Градска управа града Панчева. Програм обележавања јубилеја у Панчеву одвијао се у периоду од 5. до 14. новембра 2014. годин, у оквиру прославе Дана града Панчева.

Град Панчево издвојио је средства за реконструкцију левог крила крова Музеја, а реконструкцију је извела ЈП Дирекција за изградњу и уређење Панчева.

2015. година

За област културе из буџета града Панчева издвојена су средства у укупном износу од 282.929.009,50 динара, од чега за плате запослених 117.540.403,74 динара, материјалне трошкове 49.588.397,23 динара, специјализоване услуге и програме 25.878.549,88 динара, пројектне активности путем конкурса 6.803.010,00 динара. У односу на укупан буџет града то је 6,24%.

За капиталне инвестиције издвојено 3.475.638,78 динара и то за:

- радове на Преображенском храму
- конзерваторско рестаураторски радове на десном светионику
- грађевинско занатски радове у Легату Милорада Бате Михајловића

На име опреме издвојена су средства у износу од 187.245,93 динара из буџета града Панчева и 1.689.620,00 динара из средстава АПВ.

У 2015. години формиран је Тим за израду Стратегије културног развоја града Панчева 2016-2020. год.

У оквиру Конкурса за културу, који је био расписан током целе године, односно до утрошка средстава, реализовано је 62 пројекта у укупној вредности од 6.803.010,00 динара и 10 пројекта у оквиру Конкурса за пројекте и програме реализоване у Аполу у сарадњи са Домом омладине Панчево у вредности 1.159.800,00 динара, али из буџета намењеног за младе.

У оквиру Конкурса за стицање права на плаћање доприноса за ПИО и социјално и здравствено осигурање за уметнике/це који самостално обављају своју уметничку делатност, 14 уметника/ца је стекло ово право у 2015. години, а у децембру месецу расписан је и завршен исти конкурс за 2016. годину и 8 уметника/ца је стекло ово право за 2016. годину.

Народни музеј Панчева од средстава НИСа, и учешћа средстава града Панчева и Министарства културе свечано отворио реконструисану Свечану салу. Град Панчево издвојио је средства и за реконструкцију десног крила крова Музеја, а реконструкцију је извела ЈП Дирекција за изградњу и уређење Панчева.

Расписан конкурс и изабрано идејно решење за израду и постављање споменика војводи Стевану Петровићу Книћанину у вредности од 2.500.000 динара.

Галерија Милорада Бате Михаиловића уступљен на коришћење Културном центру Панчева.

Кретање буџета показује да се удео средстава за културу у укупном буџету града од 2008. до 2014. године континуирано смањивао, али није падао испод 5,5%. Ипак, током 2014. и 2015. године удео средстава за културу постепено се повећавао и изједначен је се уделом средстава из 2010. године.

Табела: Преглед градског и буџета за културу Града Панчева у последњих десет година

Година	Укупан градски буџет у динарима	Буџет за културу у динарима	% од укупног општинског/градског буџета
2006.	2.644.725.217,54	161.789.107,80	6,1
2007.	2.936.292.725,67	162.470.485,16	5,5
2008.	3.762.858.167,01	244.920.223,53	6,5
2009.	3.497.506.703,00	211.249.406,00	6
2010.	3.001.476.844,13	188.205.830,31	6,3
2011.	3.638.347.765,55	214.400.723,85	5,9
2012.	4.429.679.938,33	245.828.897,26	5,6
2013.	4.227.179.938,33	232.476.170,17	5,5
2014.	3.884.456.416,00	246.266.987,00	6,3
2015.	4.213.536.996,92	262.929.009,50	6,2
Број становника у општини/граду			Просечно годишње издвајање за културу по глави становника у периоду
Попис 2002	127.162	2006.	1.272,31 дин.
		2007.	1.277,67 дин.
		2008.	1.926,05 дин.
		2009.	1.661,26 дин.
		2010.	1.480,05 дин.
Попис 2011	122.252	2011.	1.753,76 дин.
		2012.	2.010,84 дин.
		2013.	1.901,61 дин.
		2014.	1.996,00 дин.
		2015.	2.150,71 дин.

Упоредњујући буџете за културу осталих градова у Србији закључује се да је удео културе у буџету Града сличан уделима културе у другим градовима у Србији. Са друге стране, важно је напоменути да Град Панчево има 15 установа културе (6 у урбаном делу Града и 9 у насељеним местима), што није случај са другим градовима у Србији (изузев Београда).

Табела: Издвајање за културу у 2014. години – упоређивање са другим градовима у Србији

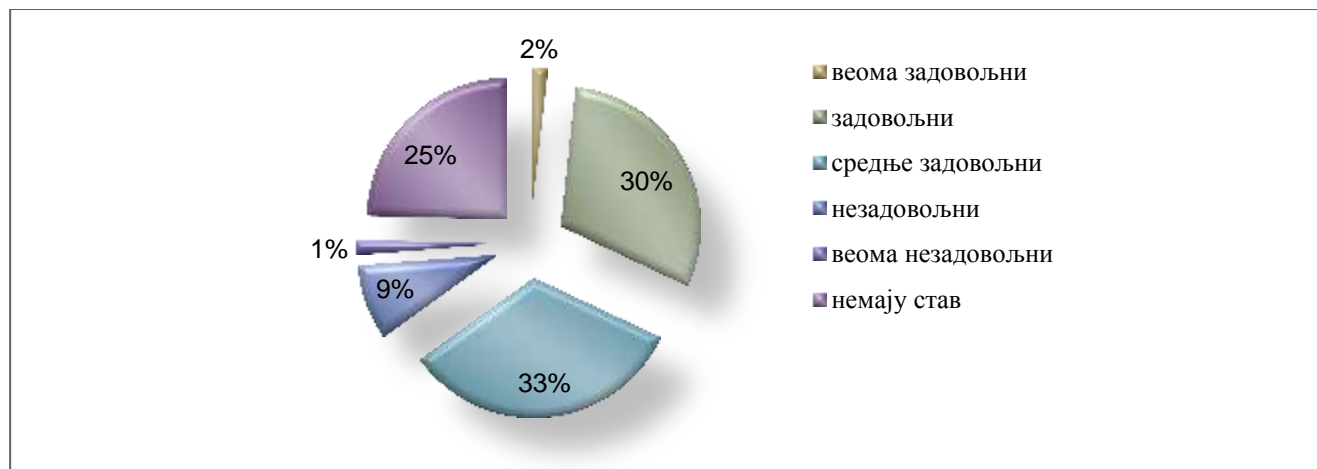
Град	Удео културе у буџету	Број установа културе	Број манифестација
Панчево	6,3%	15	31
Сомбор	7,1%	6	11
Зрењанин	5,5%	7	8
Шабац	5,7%	6	23
Крушевац	9,2%	5	26
Лесковац	9,5%	11	9

3. 2. Истраживање културних потреба и навика грађана/ки Панчева

У оквиру Пројекта прекограничне сарадње под називом *Културна политика као алатка за заједништво и регионални развој* у периоду од новембра 2013. до јануара 2014. године обављено је истраживање културних потреба и културних навика грађана и грађанки Панчева и истраживање свих актера и актерки у култури Града Панчева који се сматрају битним чиниоцима за развој културе. Истраживачки рад је Градска управа Панчево поверила Заводу за проучавање културног развоја из Београда – Установи културе од националног значаја. Циљ овог истраживања представљао је сагледавање слике културних потреба и навика грађана/ки Панчева, задовољства културном понудом Града на основу чега је било могуће креирати културне садржаје према мери грађана/ки, али и укључити их у културни живот Панчева.

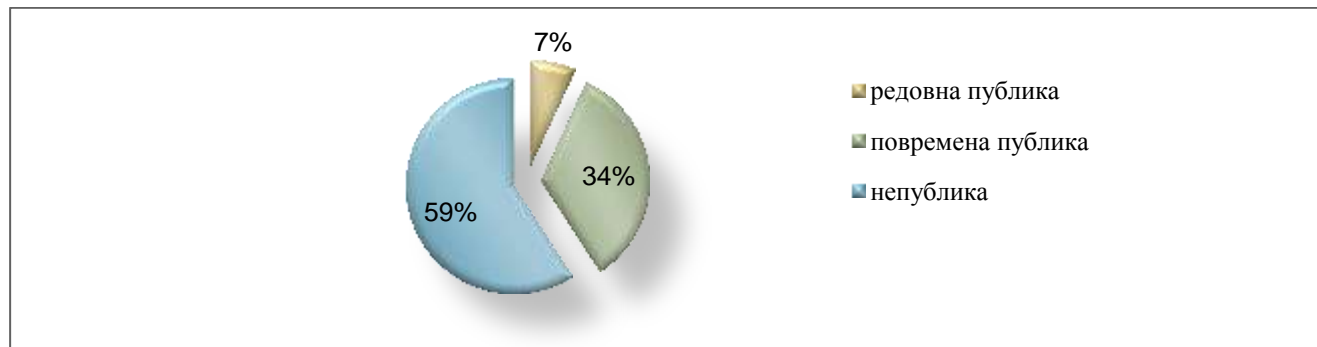
Истраживање је обављено на узорку од 1062 испитаника/ца од планираних 1150, што чини 92.3% реализације узорка, на територији града Панчева. У анкетном истраживању је учествовало 32 анкетарки и анкетара, од којих су највећи број студенти/киње из Панчева. Приликом дизајна узорка водило се рачуна о пропорцијама појединих група становништва у популацији: по старосним кохортама и полу (која је извршена на основу података из Градске управе Панчево о заступљености циљаних старосних и полних кохорти по типу насеља – месне заједнице). Циљану популацију су чинили становници/це града Панчева старији од 15 година.

Највећи број, односно трећина Панчеваца и Панчевки је средње задовољно културном понудом у свом граду. Више од четвртине показује задовољство, док је 1,7% веома задовољно садржајима који се налазе на културној мапи Панчева. Може се закључити да је мало оних који показују незадовољство – 8,4% је незадовољно, а 1,6% веома незадовољно понудом. То наводи на закључак да они који креирају и реализују културне понуде у великој мери успевају да задовоље захтеве својих грађана/ки.

Међу испитаницима/цама који/е су навели да су незадовољни/е културном понудом као замерке се издвајају недовољно разноврсни културни програми, недовољно бесплатних програма и недовољно програма за младе.

Резултати истраживања су показали да грађани/ке Панчева веома ретко посећују установе културе и културне догађаје у Панчеву и околним насељеним местима. Наиме, трећина грађана/ки Панчева веома ретко-повремено посећује културне догађаје, док мање од 10% њих до 12 пута годишње посети неки културни догађај.

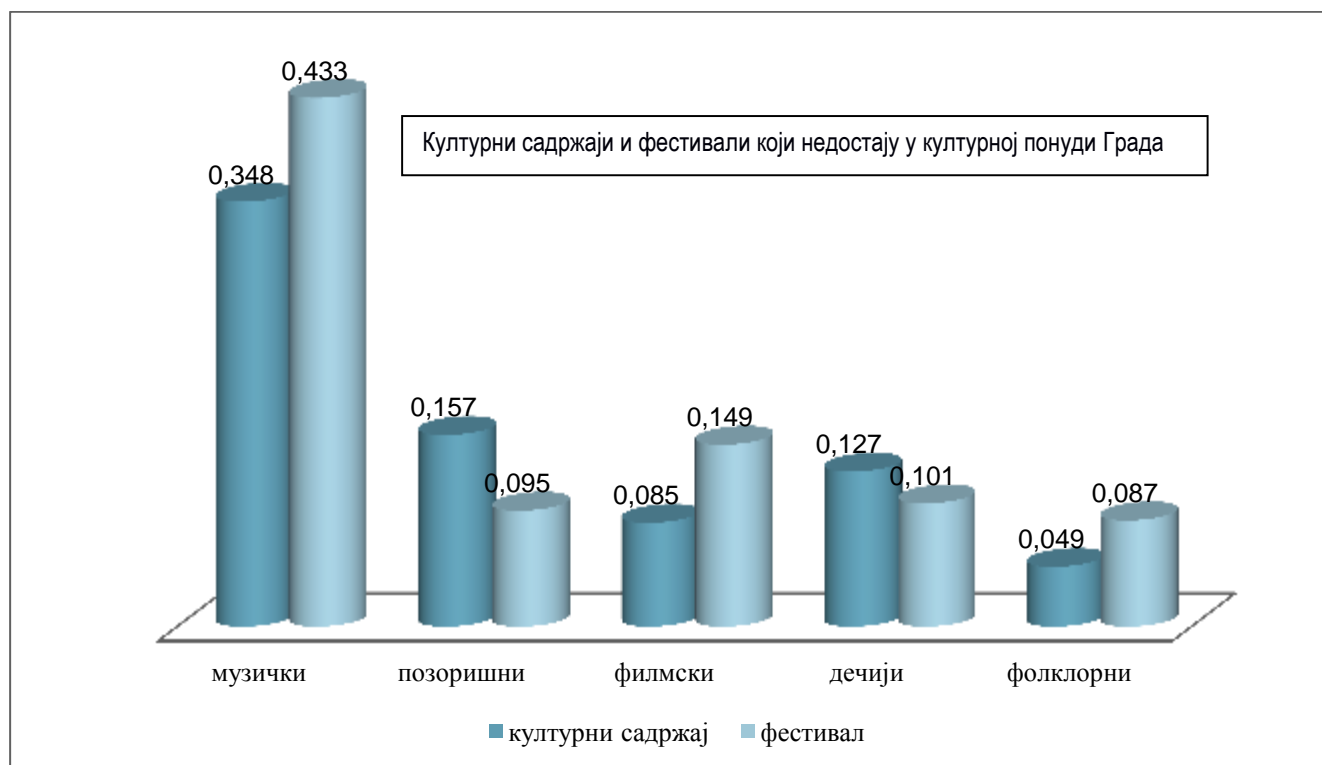
Подаци који охрабрују:

- 40% грађана/ки редовно или повремено посећује културне догађаје у Панчеву
- Више од две трећине грађан/ки посећује манифестације у Панчеву и насељеним местима и задовољно је њиховим програмом
- Више од петине грађана/ки као мотив за одлазак на културни догађај наводи тему догађаја
- Више од 60% грађана/ки сматра да би требало да се културна сцена прошири у просторе ван установа културе (паркове, тржне центре, објекте културног и индустријског наслеђа...)
- Готово две трећине грађана/ки сматра да је потребно развијати културни туризам у Панчеву
- Готово сви грађани/ке мисле да би у циљу развоја културног туризма требало боље промовисати Град као културну дестинацију, унапредити квалитет културних догађаја и реконструисати старе зграде

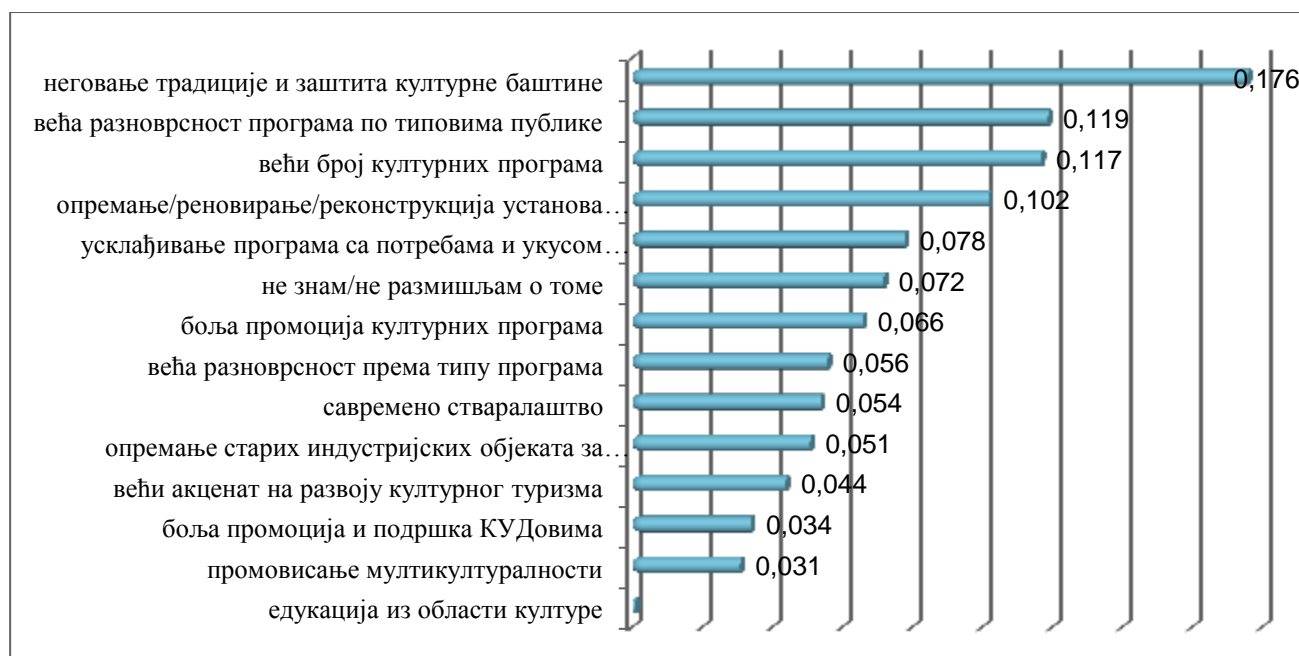
Подаци који забрињавају:

- Мање од 1% грађана/ки у своје слободно време посећује културне догађаје или се бави неком културном продукцијом
- Више од 50% грађана/ки који живе у насељеним местима не посећује културне догађаје
- Више од 80% грађана/ки који живе у урбаном делу Града не посећује културне догађаје који се одржавају у насељеним местима
- Више од 60% грађана/ки који имају више од 50 година живота не посећује културне догађаје
- Више од 40% грађана/ки сматра да се културна понуда у Панчеву не мења већ годинама
- Више од 80% грађана/ки не посећује манифестације које организују мањинске етничке заједнице
- Више од 10% грађана/ки уопште не посећује културне догађаје ни у Панчеву, али ни у околини
- Три четвртине деце и унука испитаних грађана/ки не посећује уметничке секције у школама

Грађани и грађанке Панчева осећају велику потребу за употпуњавањем културне понуде Града, те тако више од трећине грађанства сматра да је у Панчеву потребно организовати више музичких програма, док више од 40% мисли да је Панчеву потребно више музичких фестивала. Поред тога, више од 15% би желело да се у Панчеву чешће одржавају позоришне представе, док око 10% њих би волело да Панчево постане и град у коме постоји и позоришни фестивал.

Према мишљењу грађана/ки Панчева приоритетни стратешки циљеви који би допринели културном развоју Града и унапређењу културне политике у наредном периоду су неговање традиције и заштита културне баштине, већа разноврсност програма према типовима публике и већи број културних програма.

У оквиру Пројекта прекограничне сарадње путем упитника, фокус група и дубинског интервјуа, обављено је истраживање у ком су учествовали представници/це установа културе и удружења грађана са територије Града Панчева. Према мишљењу представника/ца установа културе главни приоритетни стратешки циљеви су неговање традиције и заштита културне баштине, опремање, реновирање и реконструкција установа културе и повећање броја културних програма. Са друге стране, представници/це удружења грађана у култури сматрају да би поред неговања традиције и заштите културне баштине све више требало радити на развоју савременог стваралаштва и промовисању мултикултуралности.

Рангирање приоритета – установе културе		Рангирање приоритета – удружења грађана	
1	Неговање традиције и заштита културне баштине	1	Неговање традиције и заштита културне баштине
2	Опремање/реновирање/реконструкција установа културе	2	Савремено стваралаштво
3	Већи број културних програма	3	Промовисање мултикултуралности
4	Већа разноврсност културних програма према узрасту публике	4	Боља промоција културних програма
5	Већи акценат на развоју културног туризма	5	Већи акценат на развоју културног туризма
6	Већа разноврсност културних програма према типу програма	6	Развој међународне сарадње
7	Развој међународне сарадње	7	Већи број културних програма
8	Промовисање мултикултуралности	8	Већа разноврсност културних програма према узрасту публике
9	Боља промоција и подршка културно – уметничком аматеризму	9	Опремање/реновирање/реконструкција установа културе
10	Опремање старих индустријских објеката за потребе културе.	10	Усклађивање програма са потребама и укусом публике

3. 3. Вредновање и процена претходне Стратегије културног развоја Града

Поред генералне оцене да је претходна стратегија (прва локална у Србији) успешно, али делимично реализована, јер нема довољно успеха у свакој стратешкој области, учесници/е фокус група одржаних у јуну 2015. године истакли/е су и добре и лоше стране реализације претходне стратегије:

Добре стране

- Конкурс из области културе сачуван и помало увећан
- Комисија за одабир и евалуацију пројеката по основу конкурса из области културе – стручна и деполитизована
- „Аполо“ нови мултимедијални простор намењен младима, обновљен и отворен, за две године окупио 100.000 посетилаца/тељки
- Реконструисана је свечана сала Музеја, редовни изложбени програми поново у Музеју
- Потписан уговор са Фондацијом Милорада Бате Михаиловића. Панчево добија Галерију и спомен собу која носи назив академика Милорада Бате Михаиловића
- Цез фестивал имао истакнуте госте/шће, одржао континуитет
- „Etno.com“, 10 година постојања - одржан континуитет
- Покренути нови фестивали: ПАФФ, Фреедом фест, Дани вајферта -донели нову публику- покренули културни туризам
- Успешно организована манифестација „250 година од банатске војне границе“, пример добре праксе у оствареној сарадњи између установа културе и Градске управе, на том задатку
- Рестаурирани, конзервирани и враћени споменици: Сејач, Јан Непомук и анађели на капели св. Ане
- Реновирана католичка црква
- Сређене поједине фасаде
- Успешно спроведен Конкурс за идејно, архитектонско решење реконструкције зграде Вајфертове пиваре
- Постављене нове скулптуре у јавном простору
- Поједини КУДови били су амбасадори града и локалне традиције, одржали континуитет, наступали на такмичењима широм земље и иностранства
- Алтернативна сцена подстицана
- Покренуте су нове иницијативе, манифестације и фестивали
- Већа присутност публике на одређеним програмским догађајима
- Већа укљученост младих у културну продукцију, креирање програма и манифестација
- Присутан ентузијазам једног броја запослених у култури
- Негован значај нематеријалне културне башине

Лоше стране

- Евидентна површност, неамбициозност и индиферентност запослених у култури
- Девастирани објекти индустријског наслеђа
- Срушена Штука
- Провијант магацин приватизован
- Недовољно се улаже у обнову, реконструкцију и сређивање споменика културе што за последицу има изузетно лоше стање споменичког наслеђа
- Крађа и скрнављење јавних споменика, нарочито бронзаних скулптура се наставља упркос повећаним мерама безбедности
- Недовољно програма који се односе на неговање културе сећања / на личности, места, догађаје
- Није формиран Центар за интелектуални дијалог
- Смањен буџет за културу
- Поступком реституције изгубљени неки простори за културу: галерија Савремене уметности, галерија Електрика, галерија Двориште, и други.
- Недостатају дечији програми и програми за децу
- Недостају програми и рад са маргинализованим групама
- Недостаје искуство старијих уметника, људи из струке, који се нису одазвали позивима учешћа у радним групама за израду прошле стратегије
- Лоша сарадња са медијима
- Недовољна медијска пажња (нарочито дописништва за РТВ и РТС) - слаба информисаност грађана

3. 4. Анализа садашњег стања: SWOT анализа и анализа по стратешким областима

SWOT анализа у области стања у култури у Панчеву, која је спроведена кроз састанке фокус група из области наслеђа, установа, стваралаштва и публике, као резултат истакла је следеће: унутрашње факторе: снаге и слабости и спољашње факторе: шансе и опасности:

Снаге

- Богато материјално и нематеријално културно наслеђе и мултикултуралност
- Велики број препознатљивих манифестација из области културе / фестивала (Бијенале уметности, Џез фестивал, Етно Ком, Екс театар фест, Рукописи, БУДИ, Мајски дани књиге, Дани духовне музике, Жисел, ПАФФ, Ликовна колонија Делиблатски песак, Етно глас, Панчево град игре..)
- Јака и разноврсна уметничка сцена
- Образован кадар
- Постојање стратегије развоја и унапређења културе
- Велики број установа културе
- Бројна културно - уметничка друштва
- Разноврсни верски објекти / различитих конфесија
- Изразит креативни потенцијал (уметници/це, стручњаци/киње у култури)
- Солидна опремљеност установа културе и спремност да размењују технику и добра која поседују
- Нови простори (Аполо, Галерија Милорада Бате Михаиловића...)
- Постојање уметничких школа (балетске и музичке)
- Заинтересованост сталне публике и неговање публике
- Добра сарадња институција са удружењима и појединцима/кама
- Добра сарадња институција културе са јавно комуналним предузећима
- Подршка институција културе од стране Града
- Неке институције имају сајт и користе друштвене мреже за промоцију редовног програма и програма манифестација
- Град има изузетан географски положај
- Имамо шта да понудимо

Слабости

- Недостатак финансија, низак проценат буџетског издвајања за сектор културе
- Непостојање вишегодишњег пројектног планирања буџета
- Недостатак стручног кадра за писање пројектних апликација за европске фондове
- Законска ограничења у запошљавању стручних спољњих сарадника/ца, експерата/киња
- Мањак стручног кадра за јавне набавке у установама
- Неколегијалност запослених у институцијама културе
- Демотивисаност запослених у институцијама културе када је у питању актуелизација програма и уношење иновативности
- Ограничен просторни капацитет за велике догађаје
- Недоступни и затворени споменици културе
- Доступност објеката особама са инвалидитетом
- Доступност карата / он-лајн резервација
- Затвореност институција културе
- Међусобна сарадња установа
- Губитак простора (приватизација, реституција)
- Неразумевање и незаинтересованост доносилаца одлука за унапређење програма и садржаја у култури
- Преклапање догађаја, одсуство најаве сезонских програма
- Неусклађеност понуде и потражње садржаја
- Недостаје учествовање публике у креирању садржаја, испитивање укуса публике
- Лоша комуникације надлежних институција
- Установе заштите имају проблем уплива оних вредности када се ради о новом концепту заштите
- Лоша финансијска ситуација власника објеката који су проглашени за споменике културе
- Међусобна неусклађеност и неусаглашеност закона, захтеви инвеститора који нису у складу са Законом
- Непостојање стимулација за улагање у споменике културе
- Комуникација са образовним институција и институцијама културе
- Лоша сарадња са медијима
- Брендмирање споменика културе

Шансе/могућности

- Наставак са праксом отворених конкурса у култури
- Комуникација са приватним сектором у вези донаторства, спонзорства или партнерства
- Протокол о сарадњи установа и јавних предузећа у организацији неких важних градских манифестација и фестивала
- Доступност институција особама са инвалидитетом
- Оживљавање јавних простора
- Боља комуникација установа, удружења и појединаца, креатора програма, пројеката и културних догађаја
- Копродукција са другим институцијама у земљи и иностранству, размена ресурса
- Боље коришћење предприступних фондова, едукација кадрова у области пројектног планирања, напреднији фандрезинг
- Подизање стандарда услуга, усвајање правилника (нпр о безбедности..)
- Умреженост установа културе
- Заједнички портал за све установе, удружења и појединаца
- Евидентирање публике / креирање јединствене базе података
- Награђивање публике
- Евалуација програма/ догађаја од стране публике
- Промоција културних догађаја на местима где је велики промет људи (Авив парк, Народна башта.)
- Неговање публике (Култура на јавним местима али и у школама)
- Израда студија изводљивости за објекте који имају сређене имовинско-правне односе
- Сарадња са власницима објеката-заједнички планови и улагања
- Умрежавање институција које се баве заштитом, на регионалном и интернационалном нивоу
- Спровођење постојећих Одлука у погледу заштите непокретног наслеђа (Одлука о фасадама) - размотрити механизам Конкурса
- Размотрити стимулацију улагања у споменике/реконструкцију споменика културе кроз ослобађање од пореза. власнике споменика културе
- Дигитализација покретног наслеђа у циљу очувања
- Стандардизација
- Увођење видео надзора или другог вида заштите споменика културе
- Очување традиције кроз нематеријално наслеђе
- Доступност информација путем медија, едукација публике
- Креирање јаснијег идентитета / брэнда града кроз наслеђе
- Потписивање споразума о сарадњи са удружењима која окупљају лица са инвалидитетом и удружењима која окупљају маргинализована лица

Опасности/претње

- Политизација
- Економско стање, смањен буџет за културу
- Недовољна искоришћеност локалних потенцијала, као што су људски ресурси, образовни кадар, уметници/ це
- Недостатак простора за савремени уметнички израз, као и непостојање адекватних, безбедних депоа за чување и одлагање збирки (Архив, Културни центар, КПЗ, Музеј)
- Приватизација, реституција (губитак постојећих простора за културу)
- Недостатак запослених ресурса
- Законски оквир - забрана запошљавања
- Одсуство критичке мисли
- Недовољна повезаност установа културе са другим институцијама и предузећима
- Недоступност институција за особе са инвалидитетом
- Губитак елемената наслеђа који су део идентитета Панчева - посебно за нематеријално наслеђе (обичаји, ношња. занати, музика)
- Пропадање споменика културе због незаинтересованости и незнања власника
- Нови закон, смањена надлежност Завода - могућ негативан утицај на објекте, споменике културе
- Презаузетост/ недостатак слободног времена/ незаинтересованост публике
- Слаба медијска најава културних догађаја
- Приватизација медија
- Пропадање споменика културе услед непогода, небриге, вандализма (физичка, пожар, крађа..)
- Комерцијализација културних догађаја као једини услов

Анализа стања по стратешким областима – кључни изазови

У оквиру анализе стања у култури, у оквиру састанака фокус група извршена је и анализа кључних изазова по стратешким областима:

Наслеђе – кључни изазови

- Категоризација наслеђа
- Деполизација
- Континуирано улагање у наслеђе
- Доступност баштини, од инфраструктуре до доступности информација и значаја
- Мапирање покретног и непокретног наслеђа и очување (конзервација, рестаурација)
- Реактивација индустријског и непокретног наслеђа за субјекте културе
- Обнова девастираних објеката, споменика културе по принципу креирања приоритетне листе
- Очување различитости и мултиетничности
- Очување градског језгра, очување аутентичног изгледа са појачаном контролом дивље градње, урушавање фасада
- Креирање законске регулативе, боље и ефикасније заштите (нпр : Одлука о уређењу фасада / активирање постојеће Одлуке субвенционисања обнова заштићених фасада (30% власник 70%град))
- Боља сарадња са власницима/цама објеката који имају статус споменика културе у циљу рестаурације и конзервације архитектонске орнаментике
- Боља сарадња града, инспекција са институцијама заштите и појединцима/кама и експертима/кињама у циљу ефикасније и строжије заштите споменичког наслеђа, градског језгра, аутентичности
- Израда студија изводљивости за сваки објекат и за целокупно приобаље као урбанистички план ревитализације града
- Наслеђе као ресурс за брендирање града
- Едукација грађана о томе шта је наслеђе уз помоћ кадрова који се баве промоцијом наслеђа
- Смисленост програмских концепата који се баве наслеђем. Отворен, мултидисциплинаран приступ
- Нови, креативни приступ у промоцији наслеђа
- Приближавање наслеђа публици – инсистирање на култури сећања
- Размена искустава институција, уметника/ца, удружења и приватног сектора
- Ревизија Одлука за очување споменика културе и прилагођавање потребама времена
- Подстицај удружењима грађана која се баве очувањем наслеђа, подршка путем механизма конкурса
- Развој културног туризма
- Промовисање културних рута
- Вајарска и уметничка збирка Бијенала (проблем власништва, депоа, ауторства и коришћења дела)
- Опремање и пуштање у рад галерије Милорада Бате Михаиловића
- Дом војске као потенцијал за нови простор у области културе
- Слаба промоција (недостатак публикација)

Установе културе– кључни изазови

- Деполизација
- Стручност кадрова
- Доступност и одговорност установа
- Међусобна сарадња и умрежавање
- Благовременост и доступност информација
- Техничка и просторна опремљеност
- Градска подршка институцијама
- Капиталне инвестиције, обнова објеката културе или изградња нових
- Отвореност и доступност за маргинализоване групе, особа са инвалидитетом
- Једногодишњи буџетски планови. Одсуство вишегодишњег планирања улагања у културу, објекте или манифестације које захтевају вишегодишњи план (Бијенале)
- Међусекторска сарадња (институција културе и других јавних предузећа и/или институција и удружења)
- Законодавне мере и прописи који ограничавају рад и ефикасност установа културе, јавне набавке, и др
- Медијска пропраћеност
- Мотивисаност за децу и младе као публике
- Едукација запослених, стварање бољих и стручнијих кадрова

- Прикупљање новца, додатни фандрејзинг
- Учешће публике у креирању програма
- Едукативни програми за децу и младе
- Недостатак система
- Трансформација установа . сукоб старог и новог система (Нарочито присутан у Домовима културе у насељеним местима)
- Осавремењивање институција, технолошки и методолошки
- Боља комуникација са грађанима/кама
- Пословање унутар институција. Бирократска крутост ствара утисак затворености
- Приоритети: неговање публике, неговање сарадника
- Координација догађаја и градских манифестација
- Мали број институција културе/ недостатак нових установа културе
- Успостављање нових установа (приватних иницијатива у сарадњи са локалном администрацијом)
- Нови, независни простори за нове иницијативе
- Недостатак регионалне и интернационалне срадње и размене
- Ширење постојећих институција са новим иницијативама, областима
- Увођење тима за евалуацију рада институција културе
- Умрежавање институција, невладиног сектора и других представника-интердисциплинаран приступ, комуникација
- Размена културних садржаја међу установама
- Сарадња са компанијама, присутност бизнис сектора
- Комуникација установа са медијима/план комуникације
- Подршка градским манифестацијама/ дефинисање/ утврђивање градских манифестација
- Усавршавање запослених
- Он лине видљивост програма установа, редовно ажурирање сајтова, портала...

Публика– кључни изазови

- Информисање публике
- Истраживање и евалуација програма од стране публике
- Праћење укуса публике, анкетирање публике / утврђивање потреба
- Недостатак финансија
- Евидентирање и мотивација публике, бесплатне карте, резервација карата, награђивање најверније публике (награда за сталност...)
- Размена публике, креирање заједничке базе, мејлинг листе редовне и повремене публике са различитих догађаја
- Тикет сервис, механизам продаје карата, он лине и преко тикет сервиса
- Креирање посебних сајтова за сваку установу културе
- Програм за децу, укључивање деце у креирање културних програма
- Едукација, анимација и стимулација предузетништва у култури
- Инклузија националних мањина
- Доступност и отвореност за маргинализоване групе, учешће маргинализованих група и особа са инвалидитетом
- Цене програма
- Културна понуда – као туристичка понуда- укључивање ТОПа
- Сигнализација за анимирање публике у граду и/или на атрактивним местима
- Информисање/ начини информисања и рекламирања програма---евалуација на том путу
- Интерсекторска сарадња, укључивање ТОПа, АТПа, комуналних и јавних предузећа..
- Алтернативно оглашавање, герилски маркетинг
- Прожимање градске и публике из насељених места, веће прожимање публике
- Повезаност —проблем превоза
- Инклузија особа са посебним потребама
- Финансијски фактор, утиче на посету неког догађаја / гостовање догађаја у насељеним местима, на отвореним просторима, алтернативним местима...потреба умрежавање
- Недовољна доступност информација, не прате се савремени трендови
- Мањак слободног времена/ усклађивање програма за празнике, распуст
- Индивидуални приступ сваком посетиоцу
- Неговање бесплатних програма као и оних комерцијалнијих
- Више најава програма од стране медија а мање извештавања са догађаја
- Едукација публике

- Наплаћивање свих програма/ како се не би деградирао или подцењивао неки програм..ценом или бесплатним садржајем
- Пријем публике услед постојања јасне понуде са јасним правилима
- Непостојање критичке мисли
- Близина Београда предност или недостатак

Савремено стваралаштво – кључни изазови

- Креирање базе података уметника/ца, стваралаца/тељки у култури града Панчева
- Недостатак адекватних простора (галеријски, музејски)
- Боља и адекватнија просторно техничка опремљеност установа културе - осавремењивање
- Умрежавање установа
- Подстицај и подршка продукције савременог стваралаштва кроз механизам конкурса
- Недостатак кадра у установама културе
- Подршка младим уметницима/цама и ствараоцима
- Подршка града у ванредним ситуацијама или неподвижним “Pop up” културним догађајима
- Дефинисање уметничких збирки (Култуног центра и музеја)
- Оживљавање старих заната кроз призму савременог приступа и пракси креативних економија и индустрија
- Инспирирање / подстицање уметника да стварају на тему наслеђа, традиције..у циљу савремене промоције наслеђа
- Музичка и балетска школа/ сарадња са уметницима и стручњацима
- Сарадња институција културе са образовним установама /интерсекторска сарадња
- Едукација и анимација младих
- Бијенале уметности/редефинисање и очување
- Дефинисање Градских културних манифестација и њихова категоризација
- Недостатак иновативности и сарадње
- Осамостаљивање Галерије савремене уметности (креирање самосталне/ независне институције)
- Савременост у домену актуелности онога што се промовише у установама културе
- Застарелост програма и уметничких догађаја
- Недостатак едукативних програма
- Недостатак простора за визуелну уметност/лоша техничка опремљеност
- Недостатак мултимедијалне / концертне сале
- Редифинисање термина „Савремено“ у граду – унапређење критеријума
- Постојање изузетних појединаца али слабост сцене
- Укључивање истакнутих личности и стручњака из области културе и уметности као део стручних савета, градског за културу, савета установа културе
- Недостатак двогодишњег и вишегодишњег планирања и пројектног финансирања
- Подстицање друштвено одговорног понашања привредника/ ца у циљу додатног улагања у културу
- Нови начини финансирања кроз спонзорства, партнерства и међународних пројеката

4. Механизми одрживости спровођења Стратегије

Ово поглавље односи се на механизме који су неопходни да буду развијени током примене Стратегије развоја културе, а који ће допринети следећим циљевима:

- Осигурати координацију и сарадњу међу свим субјектима који пружају услуге и програме, а пре свега међусекторски коменаџмент;
- Услуге и активности у култури су у складу с потребама грађана, уметника и културних радника;
- Обезбедити отворен, доступан и опремљен простор и инфраструктуру који су предуслов континуираног бављења и развоја културе;
- Обезбедити компетенције код оних који раде у области културе;
- Унапредити капацитете и механизме за прикупљање података и праћење;
- Осигурати континуитет услуга и програма који се пружају;
- Обезбедити редовне процене квалитета услуга и програма у правцу континуираног унапређења и прилагођавања потребама;
- Информисати, едуковати и саветовати грађане/ке и они/е који/е доносе одлуке о значају културе

Током реализације документа, приоритета и акционог плана, поред мера излистаних у акционом плану, одговорне стране (носиоци и реализатори) за реализацију овог документа имају обавезу да обезбеде следеће механизме одрживости:

- Тела и органи локалне самоуправе
 - Члан/ица Градског већа задужен за културу
 - Одсек културе у Градској управи Града Панчева
- Институционалне структуре учешћа стручњака/киња и грађана/ки у доношењу одлука
 - Комисија за вредновање пројекта из културе (Комисија за културу)
 - Савет за културу Града Панчева
 - Тим за имплементацију, праћење и вредновање културног развоја (Тим за културу)
 - Програмски и уметнички савети установа
- Финансирање Програма
 - Буџет за културу
 - Јавни конкурси за реализацију Стратегије
 - Међународни извори финансирања
- Мониторинг и евалуација
- Носиоци/тељке и учесници/е у реализацији, праћењу и вредновању културног развоја

4.1. Тела и органи локалне самоуправе

Постојање градских тела и органа подразумева постојање функционалних структура које гарантују спровођење Стратегије и залажу се за решавање најважнијих стратешких проблема из области културе на местима где се доносе одлуке, те је неопходно да током реализације овог документа функционишу:

Члан/ ица Градског већа задужен/а за културу
Одсек за културу у Градској управи Града Панчева

Овим телима и органима неопходно је обезбедити простор и средства за рад, уредити описе посла и кроз градске одлуке озваничити постојање ових механизма. Ова тела се, поред реализације Стратегије, баве праћењем, контролом и вредновањем имплементације, те ова места треба да буду обезбеђена успостављањем одрживих структура и препозната градским одлукама и у годишњем градском буџету.

Ове структуре обезбеђују коменаџмент на нивоу Града и мобилишу све потенцијале у друштву, посебно уметнике/це и културне раднике/це, организације, установе и удружења за стварање резултата и очување вредности, за отворени и самоодрживи развој, те активну улогу у процесу развита демократског развоја области културе. Њихов задатак је и да се залажу за стварање услова за афирмацију и подршку култури, у складу с осталим градским одлукама, стратегијама и другим државним и градским актима, изградњу конструктивног и партнерског односа актера/ки у култури и јединицама државне управе и локалне самоуправе у остваривању циљева овог документа.

Да би Стратегија и акциони план уопште могли бити квалитетно реализовани, неопходно је у првим месецима реализације документа:

- У одлукама о формирању Градског већа предвидети позицију и ресурсе за члана/ицу Градског већа задуженог/у за ресор културе;
- Одлукама Градске управе: формирати Одсек за културу у оквиру Секретаријата за јавне службе и социјална питања;
- Урадити процену за неопходним компетенцијама у Одсеку и систематизацију радних места у Одсеку за културу, у складу с овим документом и пословима реализације, вредновања, надгледања и извештавања, уз консултације Савета, Комисије и Тима за културу (описани у одељку 4.2.)

4. 2. Институционалне структуре учешћа стручњака/киња и грађана/ки у доношењу одлука

Институционалне структуре учешћа грађана у доношењу одлука на локалном нивоу представљају тела које формира градска власт, чије је заједничко својство да омогући демократичност, отвореност и партиципативност у процесима одлучивања о културном развоју, улагању и стратешком планирању, а то су:

Комисија за вредновање пројекта из културе (Комисија за културу)

Савет за културу Града Панчева

Тим за имплементацију, праћење и вредновање културног развоја (Тим за културу)

Програмски и уметнички савети установа

Комисија за вредновање пројекта из културе (Комисија за културу) формира се у циљу реализације циљева и мера Стратегије и доношења одлука у вези јавних конкурса и финансирања пројеката, односно мера Стратегије уз укључивање кључних актера локалне самоуправе из области културе. Комисију чини 5 чланова и то: представник/ца Градског већа, по два представника/це Градске управе и установа и по два представника/це из редова уметника, културних радника/ца и удружења грађана, који се бирају јавним позивом. Комисија за културу учествује у доношењу годишњих акционих планова у сарадњи са телима и органима у локалној самоуправи који се баве културом (Одсек, Тим, Савет), учествује у изради Правилника о условима и начину финансирања потреба у области културе, утврђује конкурсне задатке јавних позива за финансирање Стратегије и критеријуме за оцењивање предлога пројеката, вреднује и оцењује предлоге пројеката пристигле на јавни конкурс, бави се надгледањем и вредновањем спроведених мера и индикатора успешности, и оцењује реализацију.

Савет за културу Града Панчева чини до 7 чланова/ица, врхунских уметника/ца и културних радника/ца, који се бирају јавним позивом, из редова запослених у Градској управи и установама, удружењима грађана, самосталних уметника/ца и стручњака/киња из области културе и уметности. Савет за културу Града Панчева образује се решењем Градоначелника/це Панчева.

Задаци Савета су да учествује у подстицању и стварању услова за унапређење културе и уметности; даје сугестије у креирању културне политике, ради на оснаживању и повезивању Града Панчева и осталих актера/ки у култури; подстиче развој међународне сарадње и повезивање организатора манифестација; учествује у активности реализације мера Стратегије и активностима за израду новог стратешког документа у Граду Панчеву; учествује у креирању годишњих планова и извештаја у Граду Панчеву, оцењујући културне и уметничке вредности; учествује у спречавању негативних појава у култури, очувању вредности и унапређењу стандарда; учествује у едукацији, информисању и саветовању грађана; учествује у изради планова за рационално и наменско коришћење објеката у култури; учествује у систему доделе награда и признања за постигнуте резултате и допринос развоју културе; пружа стручну и саветодавну подршку Комисији, Тиму и Одсеку за културу Града Панчева, подноси јединици локалне самоуправе мишљење ради израде Правилника о условима и начину финансирања потреба у области културе и годишњих акционих планова Стратегије.

Тим за имплементацију, праћење и вредновање културног развоја (Тим за културу) доноси кључне одлуке у вези реализације Стратегије, а то је предлагање годишњих и оперативних планова, уз консултације са Саветом и Одсеком. Тим спроводи припремне активности за израду новог стратешког документа у Граду Панчеву, прати рокове и вреднује реализацију

Стратегије и акционих планова. Тим подноси предлоге, а градоначелник/ица доноси коначну Одлуку доноси о јавном позиву и именовану тимова/ комисија предложених у мерама Стратегије. Тим чини 9 чланова и то: делегатски по један представник/ца Савета и Комисије за културу, Савета за родну равноправност Скупштине града Панчева, Савета за младе Скупштине града Панчева и Одсека за културу, затим Градски већник/ца. По јавном позиву, тим копира три независна стручњака из области културе и и уметности. Координатора/ку тима именује се из редова стручњака. Координатор/ка је одговорна за реализацију Стратегије, координацију и сазивање састанака, састављање закључака и мишљења Тима, и достављање истих органима локалне самоуправе. Тим има обезбеђена средства и ресурсе за функционисање састајања и трошкове координације који се обезбеђују Одлуком о буџету града Панчева.

Програмски и уметнички савети установа до краја реализације стратегије морају бити саставни део сваке установе културе на територији Града Панчева у циљу отварања установа, приближавања потребама грађана/ки, консултовања са колегама /цама и оснаживањем установа и самих појединаца/ки. Све установе својим Статутима треба да предвиде и да формирају Савете, који се бирају по јавном позиву из редова културних радника/ца и уметника/ца и других стручних лица са специфичним компетенцијама и/или идентитетима (просветни и омладински радници/це, представници/це етничких и/или верских заједница, удружења грађана, косиника/ца простора, КУДова, васпитача/ица и сл)

4. 3. Финансирање Стратегије развоја културе

Један од основних циљева у развоју културе јесте стварање бољег и квалитетнијег система финансирања. Транспарентност и демократичност, приликом финансирања културе и Стратегије, укључују да на нивоу Града Панчева постоје:

Буџет за културу
Јавни конкурси за реализацију Стратегије
Међународни извори финансирања

Буџет за културу неопходно је да у наредним годинама расте, због бројних нерешених питања у области културе. Одговорна брига о културном развоју, као и развој у најширем смислу, подразумева и инвестиције, односно одвајање буџетских средстава за реализацију Стратегије развоја културе и остварење врхунских резултата. Финансирање и улагање у културу директно утиче на резултате и остварење циљева ове стратегије.

Јавни конкурси за реализацију Стратегије развоја културе, који Град Панчево сваке године расписује и издваја средства за њега, свим заинтересованим странама омогућује учешће у реализацији, где оне имају једнаке могућности за предлагање метода у решавању проблема у култури и мера Стратегије и Акционог плана. Конкурс за су/финансирање програма и пројеката у циљу реализације Стратегије развоја културе отворен је за све актере/ке у култури и одговорне стране препознате у овом документу, (у складу са Законом о култури), што представља један од кључних елемената њеног ефикасног и квалитетног спровођења. Праксу расписивања конкурса сваке године треба задржати, као и издвајање посебних средстава за његову реализацију у буџету локалне заједнице. Конкурс расписује, спроводи и надгледа Секретаријат за јавне службе и социјална питања и остале службе и органи локалне управе, као и Комисија за културу, која оцењује пројекте и предлаже конкурсне задатке на основу Акционог плана културног развоја.

Поред локалног, покрајинског и републичког буџета, из којих се могу обезбеђивати средства за имплементацију Стратегије, неопходно је истаћи важност **међународних фондова**, који су све присутнији и доступнији извори финансирања, те омогућавају добијање финансијске подршке за реализацију програма и пројеката. Бројни инструменти претприступне помоћи ЕУ отворени су за Србију, али се недовољно користе, највише услед слабе информисаности и непостојања адекватних обука за потенцијалне апликанте.

4. 4. Мониторинг и евалуација

Стратегија и акциони план подразумевају стални мониторинг и вредновање реализације мера и индикатора успешности, који је независан од органа и тела који су носиоци реализације, у циљу објективности процеса.

За праћење и вредновање Стратегије и акционог плана, као и извештавање (годишње), задужен је Одсек за културу Градске управе и Тим за културу. У процес мониторинга и евалуације Тим укључује и друге сараднике/це, независне стручњаке/киње, а посебно Савет и Комисију, у циљу квалитетнијег, независног, непристрасног оцењивања. Тим организује дебате, испитивања и истраживања у области анализе стања и испитивања потреба. Неопходно је препознати и све актере/ ке у области културе који дају велики допринос развоју културе, и више их укључити у развој, реализацију и праћење.

4. 5. Носиоци и учесници/е у реализацији, праћењу и вредновању културног развоја

Одговорни за реализацију циљева ове Стратегије, поред наведених структура, јесу и сви препознати субјекти кроз процес доношења овог документа, јер ова стратегија није стратегија једног ресора, већ Града Панчева, а њено планирање, реализација и вредновање морају се спроводити партнерски, отворено и интересекторски.

Градска управа Панчево	<ul style="list-style-type: none"> ● Тим, Комисија и Савет за културу ● Одсек за културу Градске Управе Панчево ● Секретаријат за јавне службе и социјална питања – сви одсеци ● Месне заједнице – градске и насељених места ● Агенција за имовину Града Панчева ● Секретаријати Градске Управе Панчево: за урбанизам, опште и скупштинске послове, заштиту животне средине, привреде (туризма) и финансија
Скупштина Града Панчева и Градско веће	<ul style="list-style-type: none"> ● Члан/ца Градског већа задужен/а за културу ● Градоначелник/ица ● Чланови/це Градског већа задужени/е за ресоре: омладине, просвете, информисања, здравља, заштите животне средине, туризма, социјалних питања, спорта ● Одборници/це ● Скупштински савети за родну равноправност, младе, културу, заштиту животне средине
Установе и организације у области културе и туризма	<ul style="list-style-type: none"> ● Културни центар Панчева и Дом омладине Панчево ● Домови културе у насељеним местима; ● Народни музеј Панчево; Историјски архив Панчево, Градска библиотека и Завод за заштиту споменика културе ● Туристичка организација Панчево ● Посетиоци/ељке и публика ● Удружења грађана, групе, трупе, бендови, културне иницијативе, уметници/це
Установе и организације у области просвете, бриге о младима и деци, социјалне заштите, безбедности и привреде. Верске и националнезаједнице	<ul style="list-style-type: none"> ● Основне и средње школе на територији Панчева ● Образовне установе – државни и приватни факултети, вртићи и школе ● Предшколска установа „Дечја радост” ● Канцеларија за младе ● Локални медији, школске новине и новинари ● Удружења грађана ● Установе социјалне заштите ● Вршњачки едукатори/ке, родитељи; педагози/шкиње; омладински/е, просветни/е и социјални/е радници/це; ● Национални савети и цркве ● Полиција и комунална полиција
Јавна и јавно-комунална предузећа, бизнис сектор и предузетници	<ul style="list-style-type: none"> ● ЈП „Дирекција за изградњу и уређење Панчева” ● ЈКП „Зеленило”, ЈКП „Младост”, ЈКП „Хигијена” ● Јавно-комунална предузећа из свих насељених места ● Приватни бизнис сектор и привреда

5. Акциони план развоја културе Града Панчева 2016-2020.

Акциони план креиран је на основу Визије, стратешких области и приоритета, и обухвата циљеве и мере у оквиру четири стратешке области:

1. Наслеђе

2. Публика

3. Установе културе

4. Савремено стваралаштво

Циљеви и мере односе се на 16 приоритета унутар стратешких области. Постављени циљеви и мере креирани су, преиспитивани и вредновани, на основу усвојених принципа и вредности ове стратегије. Овај Акциони план односи се на петогодишњи период од 2016-2020. године.

Одговорни за реализацију циљева и мера Акционог плана (детаљно су наведени у предходном одељку 4. Механизми одрживости - 4.5. Носиоци и учесници у реализацији, праћењу и вредновању културног развоја)

- Градска управа Панчево
- Скупштина Града Панчева и Градско веће
- Установе и организације у области културе и туризма
- Установе и организације у области просвете, бриге о младима и деци, социјалне заштите, безбедности и привреде. Верске и националне заједнице.
- Јавна и јавно-комунална предузећа, бизнис сектор и предузетници

Рокови и динамика реализације биће одређени доношењем годишњих Акционих планова развоја културе Града Панчева.

Годишњи акциони планови треба да садрже индикаторе успешности, а циљеве и мере из петогодишњег плана, хармонизовати са усвојеним (али и будућим) стратегијама/документима Града Панчева: Стратегија развоја Града, Стратегија бриге о младима, информисања, приступачности, стратегија за децу, образовања и развоја спорта, Акциони план града Панчева за унапређење положаја жена и родне равноправности, 2016-2018. Годишње Акционе планове развоја културе Града Панчева, Градском Већу, предлаже Тим за имплементацију, праћење и вредновање културног развоја, уз консултације са Одсеком и Саветом за културу.

Неизвршавање мера утврђених акционим планом и годишњим плановима развоја културе Града Панчева, што представља задатке свих одговорних за културни развој, као меру за неизвршење обавеза, имаће предлог за обуставу или умањење су/финансирања одговорних од стране Града. Предлог и процену саставља Тим за културу и предлаже измене у буџетирању надлежнима за доношење буџета Града.

Примери добре праксе: програми и пројекти, организације, установе, друштва, уметници/це и групе који/е су активно укључени/е у развој и реализацију заједничких циљева развоја културе, биће додатно вредновани и награђени, кроз доделу годишњих награда, али и стимулирани већим буџетом.

5.1. Акциони план: Наслеђе 2016 -2020.

	Циљеви	Мере
Очување наслеђа	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање простора за чување и презентовање (не)материјалног наслеђа 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање простора у којима постоји могућност за чување (не) материјалног наслеђа Израда плана реконструкције и опремања простора за реализацију презентација Редовно презентовање (не)материјалног наслеђа путем изложби Подршка пројеката који ће имати за циљ презентовање (не)материјалног наслеђа преко конкурса
	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање културних добара 	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање средстава за израду публикације културних добара Категорисање објеката
	<ul style="list-style-type: none"> Успостављање сарадње са приватним и верским субјектима 	<ul style="list-style-type: none"> Одржавање редовних састанака представника/ца Градске управе, установа културе, приватних и верских субјеката Обележавање верских датума кроз културне програме и презентације наслеђа и збирки
	<ul style="list-style-type: none"> Подршка очувању и неговању старих заната 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка преко конкурса удружењима грађана и појединцима/кама који се баве очувањем заната и ручних радова
	<ul style="list-style-type: none"> Конзервација и рестаурација непокретног и покретног културног наслеђа 	<ul style="list-style-type: none"> Креирање листе приоритета за конзервацију и рестаурацију Конкурисање на републичким, покрајинским и међународним конкурсима у области заштите Отпочињање израде конзерваторских радова непокретног културног наслеђа Отпочињање израде конзерваторских радова покретног културног наслеђа Дефинисати имовинско-правни статус и поверавање права коришћења Евангеличке цркве од стране Града
	<ul style="list-style-type: none"> Дигитализација културног наслеђа 	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање средстава за дигитализацију архивске грађе Евидентирање, вредновање и прикупљање грађе из новије историје који би требало да буду дигитализовани Потписивање споразума са медијима о преузимању архивске грађе
	<ul style="list-style-type: none"> Ревизија одлуке о утврђивању Старог језгра Града за просторну културно – историјску целину 	<ul style="list-style-type: none"> Израда Одлуке о утврђивању Старог језгра Панчева за просторну културно – историјску целину
	<ul style="list-style-type: none"> Проучавање и откуп покретног наслеђа 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање и вредновање јавних/приватних збирки Обезбеђивање средстава за израду публикације о јавним/приватним збиркама Организовање едукативних радионица са власницима приватних збирки Обезбеђивање средстава за откуп приватних збирки
<ul style="list-style-type: none"> Покретање процеса реактивације и ревитализације објеката 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање објеката које је потребно ревитализовати и/или реактивирати Израда студије изводљивости за објекте којима је неопходна ревитализација и /или реактивација Конкурисање на републичким, покрајинским и међународним конкурсима у области заштите у циљу ревитализације и/или реактивације објеката 	
Културна разноликост и мултикултуралност	<ul style="list-style-type: none"> Развој интеркултурног дијалога 	<ul style="list-style-type: none"> Израда информационих средстава на језицима националних мањина Израда и постављање табли на споменицима културе у насељеним местима у складу са службеном употребом језика националних мањина у Граду Панчеву Израда и постављање табле на остацима Синагоге у Улици др Светислава Касапиновића
	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање подршке културно – уметничким друштвима 	<ul style="list-style-type: none"> Промовисање локалног колорита свих етничких заједница које живе на територији Града Учествовање свих културно –уметничкиг друштава на манифестацијама које промовишу мултикултуралност
	<ul style="list-style-type: none"> Подршка аматерском деловању у култури 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка аматерском деловању у култури преко конкурса Промовисање амтеризма у култури код деце школског узраста у циљу стварања будућих културних делатника

	Циљеви	Мере
Промоција и едукација	• Промовисање културног наслеђа	<ul style="list-style-type: none"> • Израда заједничке интернет странице установа заштите • Израда и промоција вишејезичне виртуелне презентације културног наслеђа Града • Едукација и запошљавање туристичких водича
	• Развој публике	<ul style="list-style-type: none"> • Редовно креирање изложби на тему културног наслеђа Града • Обележавање Дана европске баштине
	• Едукација младих о значају и вредности културног наслеђа	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање Тима стручњака/иња у циљу едукације младих (археолози/шкиње, етнолози/шкиње историчари/ке, архитекте/ице, наставни кадар, историчари/ке уметности, свештена лица, савремени/е уметници/е...) и презентовање елемената културног наслеђа • Израда идејних решења за визуелизацију културног наслеђа (ИТ технологије...)
Развој културног туризма	• Брендирање културног наслеђа	<ul style="list-style-type: none"> • Обављање теренског истраживања – прикупљање нематеријалне грађе у сврху креирања storytelling – а • Прикупљање секундарних извора о историји Града у сврху креирања storytelling – а • Стандардизација кључних обележја Града и њихова употреба • Формирање комисије за утврђивање критеријума за бренд Града • Дефинисање, развој и подршка културног идентитета Града
	• Подршка сарадњи са сектором привреде	<ul style="list-style-type: none"> • Креирање кампање у циљу промоције креативних економија као једног од покретача економског развоја • Едукација привредних субјеката и креативних појединаца/ки о културном наслеђу и његовој примени у креативном сектору • Развој креативних економија • Одређивање посебне линије на конкурсима Града за развој креативних економија • Посебна финансијска подршка кроз конкурсе уметницама као афирмативна мера
Култура сећања	• Чување непокретног културног добра од заорава	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање материјалних, писаних и усмених доказа о грађевинама значајним за историју Града које нису проглашене споменицима културе
	• Утврђивање значајних јубилеја и значајних датума	<ul style="list-style-type: none"> • Израда агедне догађаја значајних за историју Града укључујући доприносе жена ствараоца, у складу са историјским податцима • Подршка преко конкурса пројектима који кроз културне програме промовишу значјне датуме и јубилеје • Обележавање јубилеја и значајних датума
	• Очување сећања на знамените грађане/ ке Панчева	<ul style="list-style-type: none"> • Мапирање објеката који су везани за знамените грађане и грађанке • Едукација грађана/ки о знаменитим грађанима/кама (путем интернета, трибина...) • Конкурсно финансирање пројеката који ће подржати сећање на уметнике/це из Панчева

5.2. Акциони план: Публика 2016 -2020.

Циљеви	Мере
--------	------

Стварање публике	<ul style="list-style-type: none"> • Јачање сарадње са образовним установама и креирање програма за стварање културних потреба код младих и деце и мотивацију просветних радника/ца 	<ul style="list-style-type: none"> • Потписивање споразума о сарадњи школа/вртића и установа • Развој стимулација и награда за просветне раднике/це и водитеље/ке групних посета деце и младих установама
	<ul style="list-style-type: none"> • Едукација и информисање деце и младих у школама и вртићима 	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање Тима који ће руководити креирањем програма за младе (представници/це Савета за културу и младе, наставници/це, учитељи/це, васпитачи/це...) • Подршка промоцији, едукацији и информисању најмалађих о култури и програмима стварања културних навика
	<ul style="list-style-type: none"> • Формирање система који ће омогућити стварање публике, односно омогућити сваком детету приступ најмање 4 културних догађаја годишње уз учешће ресурса градских установа културе 	<ul style="list-style-type: none"> • Организоване посете установама и програмима • Продукција програма уз подршку локалних уметника/ца, удружења и група намењених приближавању културе и установа културе најмлађима.
	<ul style="list-style-type: none"> • Стварање нове публике и културних навика 	<ul style="list-style-type: none"> • Умрежавање и сарадња са синдикатима, предузетницима/ама и бизнис сектором • Подршка програмима на језицима етничких група и програмима субкултурних група • Истраживање могућности и промоција програма у Београду и другим манифестацијама и фестивалима у земљи и иностранству • Израда промо материјала за потребе промоције на различитим језицима/ за различите циљне групе у сарадњи са Националним саветима националних мањина

Неговање публике	<ul style="list-style-type: none"> • Развој и унапређење структура које омогућавају учешће стручњака, грађана и публике у креирању програма 	<ul style="list-style-type: none"> • Јавно формирање савета за културу града и програмских и уметничких савета установа и других тела и органа области културе (Комисија, Савет, Тим)
	<ul style="list-style-type: none"> • Повећање броја публике, стимулација и мотивација публике кроз развој сервиса и доступности услуга 	<ul style="list-style-type: none"> • Креирање сезона/циклуса/репертоара/дугорочних програма у установама и њихова благовремена најавна, уз пакете карата • Прилагођавање услова превоза у локалном саобраћају у циљу доступности културе у граду, насељеним местима и повезаности са Београдом • Развој механизма награђивања и стимулације публике • Развој и подршка бесплатним и масовним културним програмима
	<ul style="list-style-type: none"> • Унапредити стратегије информисања и промоције културе и културних догађаја 	<ul style="list-style-type: none"> • Споразуми са медијима, који ће укључити обавезу најаве програма и праћења културе у установама за могућност снимања и реемитовања програма • Измештање програма и промоције у алтернативне просторе, насељена места, тржне центре, паркове и јавна места, који су ближи грађанима/ кама
	<ul style="list-style-type: none"> • Истраживање потреба, интереса, укуса и задовољства публике 	<ul style="list-style-type: none"> • Континуирано истраживање потреба публике • Истраживање потреба грађанства

Циљеви	Мере
--------	------

Културни туризам	Циљеви	Мере
	<ul style="list-style-type: none"> Одрживост економског, културног и природног окружења у коме улице града остављају утисак уређеног, безбедног и отвореног града у коме се негује култура и суживот 	<ul style="list-style-type: none"> Уклањање насилних графита са фасада града у сарадњи са грађанима и грађанкама и удружењима Доношење одлука о уређивању фасада Града и рокова Очување и заштита, и промоција културних и природних целина
	<ul style="list-style-type: none"> Паначево доступно на интернету за све посетиоце 	<ul style="list-style-type: none"> Израда и одржавање презентација, мапа, интернет страница, за различите циљне групе Развој и дељење информација на друштвеним мрежама
	<ul style="list-style-type: none"> Утврђивање идентитета и брендова Града и насељених места 	<ul style="list-style-type: none"> Формирање Тима за утврђивање идентитета и брендова, који ће организовати јавну расправу и одлуке на ову тему на основу идентификовања, класификације и систематизације културних ресурса Израда мапа, рута и сигнализација

Инклузија у култури	Циљеви	Мере
	<ul style="list-style-type: none"> Учешће публике, а посебно културних радника/ца и специфичних циљних група у креирању програма и мапирању културних простора 	<ul style="list-style-type: none"> Годишњи програми установа културе предложени су на основу испитивања публике Годишњи програми установа и циљеви су усклађени са циљевима Програма културног развоја Града Панчева
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење услуга у култури и стандарда приступачности установа културе за особе са инвалидитетом 	<ul style="list-style-type: none"> Уклонити архитектонске баријере и унапредити приступачност установа Унапредити услуге у култури које ће помоћи особама са инвалидитетом да прате програме, израда планова и улагање Успоставити стандарде и установити начине за праћење културних садржаја особама са оштећењима слуха и вида као и особама са потешкоћама у кретању
	<ul style="list-style-type: none"> Неговање толеранције, подстицање радозналости, уважавање и прихватање различитости 	<ul style="list-style-type: none"> Развој и подршка програмима и иницијативама које негују мултикултуралност, интеркултуралност и међугенерациску солидарност. Подршка програмима изградње заједнице и осећаја припадности заједнице, као и програма који промовишу вредности: љубав, пријатељство, другарство, волонтеризам

5.3. Акциони план: Установе културе 2016 -2020.

	Циљеви	Мере
Обезбеђивање простора и опреме	<ul style="list-style-type: none"> Стратешко утврђивање идеје и пројеката и улагања у просторе и објекте који су намењени култури 	<ul style="list-style-type: none"> Формирање Тима стручњака/иња (правници/е, грађевинци/ке, архитекте/ице, урбанисти/киње, културни/е радници/е, Град) у циљу утврђивања и решавања правно-имовинских проблема Мапирање простора, анализа и избори простора и улагања Израда идејне и техничке документације за капиталне инвестиције Анимирање донатора и мецена
	<ul style="list-style-type: none"> Опремање и одржавање објеката и опреме и подизање нивоа енергетске ефикасности, безбедности и осигурања опреме и објеката установа културе и простора намењених култури 	<ul style="list-style-type: none"> Умрежавање јавних предузећа и установа у циљу одржавања опреме и објеката Евидентирање целокупне опреме у култури израда плана инвестиција за приоритетну недостајућу опрему Набавка опреме за културу
	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење културне понуде Града кроз оснивање нових установа 	<ul style="list-style-type: none"> Испитивање могућности и доношење одлука о оснивању нових установа културе (Градско позориште, Дечији културни центар, Галерија савремене уметности,...), као и израда идејних и главних пројеката.
Унапређење људских ресурса	<ul style="list-style-type: none"> Повећање броја сталних и повремених квалитетних сарадника/ца установа 	<ul style="list-style-type: none"> Формирање заједничких служби у култури (правна, ПР...јавне набавке) Чланови/це УО и Надзорних одбора бирају се из редова стручних људи Укључивање волонтера/ки кроз летње и стручне праксе и учлањење установа у волонтерски центар
	<ul style="list-style-type: none"> Подизање компетенција запослених у култури и покретање програма едукације 	<ul style="list-style-type: none"> Унапређење и едукација за организациони менаџмент у установама и ОЦД Систематизација и унапређење свих описа послова у култури Запослени у установама заштите имају положен стручни испит Перманентно стручно усавршавање запослених у култури и организација обука, на основу утврђеног програма обуке на основу анализе потреба
	<ul style="list-style-type: none"> Увећање средстава намењених култури кроз пројектно планирање и подизање компетенција запослених у установама за тражење средстава 	<ul style="list-style-type: none"> Едукација о тражењу нових средстава и ЕУ фондовима Повећање броја предлога пројеката ка ЕУ и другим донаторима
	<ul style="list-style-type: none"> Успеси и резултати у култури – промоција, информисање, извештавање 	<ul style="list-style-type: none"> Формирање лоби тима/комисије за предлагање решења и одлука на покрајинском и националном нивоу и презентацију достигнућа културе изван града Унапређење и стандардизација извештавања на нивоу града

	Циљеви	Мере
Попдизање квалитета програма и стандарда	<ul style="list-style-type: none"> Развој и континуитет подршке инклузивним програмима, програмима за децу, младе (тинејџере/ке), етничке заједнице и дечјег стваралаштва 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка стваралаштву и продукцији у овим областима
	<ul style="list-style-type: none"> Развој продукције, градских манифестација и гостовања 	<ul style="list-style-type: none"> Утврдити критеријуме, услове подршке организаторима градским манифестацијама и додела лиценци Развијати и унапређивати размену и сарадњу са културним посленицима/ама из свих структура и области са акцентом на збртимљене градове Подршка програмима гостовања и продукције
	<ul style="list-style-type: none"> Повећање програма у установама који се заснивају на законским обавезама 	<ul style="list-style-type: none"> Подршка издаваштву Подршка за послове превентивне заштите, чувања конзервације предмета-микрофилмовање-истраживање Усаглашавање програма са стратешким документима и законима Попис збирки, публиковање и јавно презентовање културе и уметности
	<ul style="list-style-type: none"> Установе културе у насељеним местима постају центри креативних економија, на основу предходног мапирања и брендирања 	<ul style="list-style-type: none"> Утврђивање брендова и индентитета Подршка креативним економијама и предузетништву
	<ul style="list-style-type: none"> Стратешко планирање, унапређење стандарда и квалитета услуга у култури 	<ul style="list-style-type: none"> Евалуација реализованих и израда нових стратешких планова установа културе за период до 2020. усаглашених са стратешким документима града Формирање уметничких и програмских савета у установама путем јавног позива Измене статута свих установа
Умрежавање и мултисекторска сарадња	<ul style="list-style-type: none"> Унапређивање заједничких програма и координација програма 	<ul style="list-style-type: none"> Протоколи о међусобној сарадњи и разменама ресурса и програма, нарочито установа и културно уметничких друштава из насељених места и Града Умрежавање установа ради спровођења заједничких програма (дани музеја и архива, панчевачки културни дани, дани баштине, дани мултикултуралности.....)
	<ul style="list-style-type: none"> Развој међусекторског повезивања, комуникације и коменаџмента 	<ul style="list-style-type: none"> Међусобне консултације запослених у установама културе и овлашћених лица у току процеса припрема, измена и описа систематизација радних места у јавном сектору, у циљу координације реализације стратегије културе Успостављање редовних састанака и сусрета представника/ца установа, предузећа и градске управе.
	<ul style="list-style-type: none"> Развој и континуитет подршке уметницима/цама, организацијама, УГ, КУД, трупам, бендовима, клубовима, секцијама и програмима/ пројектима 	<ul style="list-style-type: none"> Уступање простора, опреме и стручне помоћи од стране установа Копродукција и реализација културних догађај

5.4. Акциони план: Савремено стваралаштво 2016 -2020.

Циљеви	Мере
--------	------

Савремени програми, подстицање креативне економије и уметничке продукције	Циљеви	Мере
	<ul style="list-style-type: none"> Осавремењивање у циљу праћења и презентовања актуелних уметничких токова, пракси и израза 	<ul style="list-style-type: none"> Формирање Тима стручњака /иња (градски савет за културу, уметнички савети установа културе) Годишње акционе планове развоја ускладити са међународним документима и изменама законског оквира у Републици Србији и постављати високе стандарде у плановима (кандидовати се за награде и Престоницу Културе Европе) Подршка путовањима на едукативне садржаје из области културе у иностранству
	<ul style="list-style-type: none"> Одрживост савремене уметничке продукције 	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање уметничке продукције путем градског конкурса из области културе Мапирање и опремање нових простора за савремено стваралаштво, као и зидова за графите Откуп уметничких дела Подршка уметничких школа Унапређење система базе података појединаца/ ки и организација у циљу умрежавања, сарадње и боље продукције Подстицај и подршка стрип сцене Успостављање награда за допринос у уметности и култури Афирмација женског стваралаштва и женског доприноса у култури Успостављање награда за најбоље медијске прилоге о женском стваралаштву и прилоге који афирмишу културно стваралаштво жена из вишеструко дискриминисаних група
	<ul style="list-style-type: none"> Више иновативних и експерименталних савремених уметничких пројеката 	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање иновативности путем конкурса из области културе Подршка и развој резиденцијалних уметничких програма и програма размене Умрежавање - чланство у некој од интернационалних културних мрежа, асоцијација, платформи за савремену уметност Међународна сарадња Подстицање и подршка цивилног сектора при аплицирања ка фондовима Европске уније - Конкурс као подршка у суфинансирању одобрених пројеката
	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање креативних економија 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање и подршка постојећих и подстицање нових креативних економија Брендирање градских манифестација, уметника/ца Формирање Тима за потребе успостављања сарадње привредних субјеката и креативних појединаца/ки
<ul style="list-style-type: none"> Успостављање и развијање донаторства и друштвено одговорног пословања као облика подршке програмима културе 	<ul style="list-style-type: none"> Успостављање сарадње са приватним, јавним и цивилним сектором Покретање системских олакшица- мера на локалом нивоу у сврху успостављања партнерства ради подстицања улагања у културу у граду. 	

Циљеви	Мере
--------	------

Едукативни програми	<ul style="list-style-type: none"> Развој дечјег стваралаштва 	<ul style="list-style-type: none"> Подстицање развоја радозналости и креативности код деце и младих Конкурс за креативне ученичке пројекте и секције
	<ul style="list-style-type: none"> Више програма за децу и младе 	<ul style="list-style-type: none"> Сарадња са школама, потписивање протокола о сарадњи
	<ul style="list-style-type: none"> Повећање едукативних и уметничких програма у области савремене уметности 	<ul style="list-style-type: none"> Уметничке радионице, трибине, стручни скупови у оквиру манифестација али и редовних програма институција културе
Обезбеђивање и опремање простора	<ul style="list-style-type: none"> Обезбеђивање нових простора, адекватно опремљених за савремени уметнички израз (музика, плес, визуелно стваралаштво, филм..) 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање слободних простора Креирање листе активних стваралаца/тељки и њихових потреба Обезбеђивање новог функционалног простора за галерију Савремене уметности Израда идејних и главних пројеката
	<ul style="list-style-type: none"> Постојање уметничких атељеа, дневних атељеа које могу користити уметници/е, музичари/ке, архитекти/це, дизајнери/ке и други/е. 	<ul style="list-style-type: none"> Мапирање простора Формирање критеријума по којима би се користили простори- одабир путем јавног позива Формирање критеријума, у складу са усвојеним принципима и вредностима овог Програма, у сврху додељивања простора

6. Учесници/ це у изради документа

Тим за израду документа и придружене чланице Тима

- Миленко Павлов, члан градског већа задужен за област културе и информисања
- Ненад Малетин, дипломирани менаџер, омладински радник
- Богдана Опачић, археолог Завод за проучавање културног развоја Републике Србије
- Маријана Коларић, историчарка уметности
- Немања Ротар, директор Културног центра Панчево
- Миодраг Младеновић, директор Завода за заштиту споменика културе у Панчеву
- Растко Јаковљевић, научни сарадник на у Музиколошком институту - САНУ
- Јасна Цизлер, докторанткиња на Архитектонском факултету
- Иванка Соломуновић, историчарка уметности, уредница за културу Телевизије Панчево
- Гордана Николић, секретарка Секретаријата за јавне службе и социјална питања
- Снежана Баралић Бошњак – сарадница за основно и средње образовање у Секретаријату за јавне службе и социјална питања
- Невенка Кљајић – шефица Одсека за културу информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор
- Милица Тодоровић – заменица Председника Скупштине града Панчева

Учесници/ це у процесу анализе стања – јун 2015.

- Јасмина Вечански, чланица градског већа задужена за област културе и информисања
- Снежана Баралић Бошњак, помоћница секретара за културу и информисање Градске Управе Панчево
- Богдана Опачић, археолог Завод за проучавање културног развоја Републике Србије
- Ненад Малетин, Директор Дома омладине Панчево
- Бранислав Радовановић, Уредник дечијег програма у Културном центру Панчева
- Снежана Ђурувија, председница удружења “Рефрекшн тим”
- Јасна Цизлер, докторанткиња на Архитектонском факултету
- Растко Јаковљевић, Научни сарадник на у Музиколошком институту - САНУ
- Маријана Коларић, историчарка уметности
- Невенка Кљајић, шефица одсека за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор
- Димитрије Јованов, историчар уметности у Народном музеју Панчево
- Ђаковић Бојана, правница у Народном музеју Панчева
- Леонора Каранфиловски, организаторка програма у Дому културе “Кочо Рацин” Јабука
- Ђурица Јованов, Директор Дома културе “Вук Караџић” Омољца
- Мирослав Првуљ, директор Дома културе “25. мај” Долово
- Миодраг Младеновић – Директор Завода за заштиту споменика културе у Панчеву
- Потпара Весна, Завод за заштиту споменика културе у Панчеву
- Зоран Т. Поповић, Дом културе “Братство- Јединство” Качарево
- Далибор Адамов, Директор Дома културе “29. новембар” Старчево
- Маја Георгијевска, НИУ МИИЦ, уредница аматерског програма Дома омладине Панчево
- Слободан Бугарин, координатор програма Дома омладине Панчево
- Марјан Мушкиња, ликовни уредник у Дому омладине Панчево
- Јосип Вебер, удружење Словенаца Панчево
- Марина Илија, Удружење “На пола пута”
- Марина Балаж, Женска мировна група
- Јасмина Вујовић, архитекта Завод за заштиту споменика културе у Панчеву
- Ивана Самарџић, стажиста групе за креативну економију
- Гордана Илић
- Дејан Трифуновић, КУД “Станко Пауновић”НИС Рафинерија нафте Панчево
- Маријана Загорац, Директорка Дома културе “Кочо Рацин” Јабука
- Вања Раденковић, ПР Народног музеја Панчево
- Моника Хусар, ПР Културног центра Панчево
- Зорана Команов, приватна предузетница
- Ивана Маркез Филиповић, ликовна уредница Културног центра Панчева
- Жаклина Мијалковић, библиотекарка у Дому културе “25. мај” Долово
- Иванка Соломуновић, Уредница за културу Телевизије Панчево
- Јован Поповић, глумац у позоришту “Пинокио”
- Марија Лигети Балинт, професорка клавира у Музичкој школи “Јован Бандур”
- Тијана Фелдеши, филолошкиња
- Јелена Лалић, самостална уметница сликарка
- Сретен Јовић, виолиниста члан УГ “Каметара Панчево”
- Емил Сфера, ликовни педагог у ПУ “Дечја радост” Панчево
- Јасмина Топић, професорка књижевности и уредница Рукописа
- Ненад Андрић, визуелни уметник
- Тања Јуричан, визуелна уметница

Чланови/ це радних група

- Леонора Каранфиловска, организаторка програма у Дому културе “Кочо Рацин” Јабука
- Мирослав Првуљ, директор Дома културе “25. мај” Долово
- Ђурица Јованов, директор Дома културе “Вук Карацић” Омољца
- Раде Машић, председник Удружења за децу и младе “Препознај у себи”
- Слободан Танасијевић, уредник музичког програма у Културном центру Панчева
- Ивана Маркез Филиповић, ликовна уредница у Културном центру Панчева
- Весна Петков, професорка музичког у ОШ “Свети Сава”
- Бела Халас, Реформаторска хришћанска црква
- Бранислав В. Кулик, Словачка црква
- Татјана Крстевски, уметница камерманка, ПАФФ
- Новица Тодоровић, свештеник Српске православне цркве
- Постјик Роберт, свештеник Римокатоличке цркве
- Дејан Трифуновић, КУД “Станко Пауновић” НИС РНП
- Дамир Прашникар, историчар уметности у Народном музеју Панчево
- Живан Пујић, менаџер
- Гроздана Миленков, етнолог-шковица, конзерваторка
- Весна Сеферагић, подпредседница Удружења за децу и младе “Препознај у себи”
- Николић Љубиша, Балетска школа “Димитрије Парлић”
- Снежана Баралић Бошњак, помоћница секретара за културу и информисање Градске Управе Панчево
- Гордана Стојанов, Народни Музеј Панчево
- Борис Матијевић, председник Музичког центра Панчева
- Илона Лечеи, МКУД “Тамаша Арон”
- Вилмош Лечеи, МКУД “Тамаша Арон”
- Моника Хусар, председница УГ “Комуникарт”
- Дорел Марјану, КУД “Веселија”
- Милан Орлић, Издавачка кућа “Мали Немо”
- Маријана Марић Величков, “ИНФО 013”
- Вања Раденковић, ПР Народног музеја Панчево
- Далибор Адамов, Директор Дома културе “29. новембар” Старчево
- Немања Благојевић, Дом омладине Панчево
- Марија Јевић, в.д. директора Дома омладине Панчево
- Милан Јакшић, Директор Историјског архива у Панчеву
- Светлана Месицки, директорка Народног музеја Панчево
- Стојан Бошков – председник Културно просветне заједнице
- Владимир Кајловић, Удружење за културу и екологију “ПанАрт”
- Александра Јовић, Удружење грађана “Камерата Панчево”
- Момчило Мрчковић
- Миленко Павлов, члан градског већа за културу и информисање
- Ненад Малетин, дипломирани менаџер, омладински радник
- Богдана Опачић, археолог Завод за проучавање културног развоја Републике Србије
- Маријана Коларић, историчарка уметности
- Немања Ротар, директор Културног центра Панчево
- Миодраг Младеновић, директор Завода за заштиту споменика културе у Панчеву
- Невенка Кљајић, шефица одсека за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор ГУ Панчево
- Марина Балаж, Женска мировна група

Учесници/ це у процесу јавне расправе

- Живан Пујић, менаџер
- Светлана Месицки, директорка Народног музеја Панчево
- Јасмина Вујовић, дипл.инж.арх., Завод за заштиту споменика културе Панчево
- Стојан Бошков, председник, КПЗ Панчево
- Дејан Трифуновић, уметнички директор, КУД „Станко Пауновић“ НИС РНП
- Јелена Бадњевац Ристић, сликарка, КПЗ Панчево

Текст документа припремили:

- Ненад Малетин, дипломирани менаџер, омладински радник
- Богдана Опачић, археолог Завод за проучавање културног развоја Републике Србије
- Маријана Коларић, историчарка уметности
- Невенка Кљајић – шефица одсека за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор ГУ Панчево
- Милица Тодоровић, Савет за родну равноправност Скупштине Панчева

Техничка и административна подршка:

- Градска управа Града Панчева – Секретаријат за јавне службе и социјална питања;
- Одсек за културу, информисање, спорт, бригу о младима и цивилни сектор;
- Лектура: Ружица Николић

Иницијатива и финансијска подршка:

- Град Панчево